

Univerzita Jana Amose Komenského Praha

bakalářské kombinované studium

2012 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Klečková Tereza

Mongolské právo

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Aleš Zpěvák

Jan Amos Komensky University Prague

Bachelor Combined Studies

2012 – 2013

BACHEROL THESIS

Klečková Tereza

Mongolian law

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Aleš Zpěvák

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 25. března 2013

Tereza Klečková

.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce JUDr. Alešovi Zpěvákovi a RNDr. Milanu Klečkovi za jejich trpělivost, drahocenný čas a věcné rady, které mi poskytovali v průběhu psaní mé bakalářské práce.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je informovat čtenáře o podnikatelském podnebí Mongolska a o možnostech, které mongolský trh nabízí. V první části je práce zaměřena na popis vývoje mongolského státu, na pozici Mongolska v mezinárodní sféře a zahraniční investice. Jsou zde uvedeny příklady zahraničních investic v Mongolsku. Druhá část se věnuje podnikatelské sféře, kde jsou vytyčeny a shrnuty základní povinnosti a náležitosti dané mongolskými zákony pro podnikatelské záměry českých firem. Velká pozornost je věnována založení podnikání v Mongolsku pro české podnikatele.

KLÍČOVÉ POJMY

ekonomická situace Mongolska

Mongolsko a Česká republika

Mongolsko

Mongolské právo

podnikatelské podnebí Mongolska

podnikání v Mongolsku

start podnikání v Mongolsku

vývoj Mongolska

zahraniční investice v Mongolsku

Anotation

The bachelor thesis deal is bring compact informations about the Mongolian investment climat and useful business possibilities. The work is divided into two following parts: theoretical and practical. The theoretical part is focused on the Mongolian development, the economic situation, the political situation and on the foreign invesments in this country. The practical part is focused on the Mongolian invesment climate, the business obligations and the opportunities for the foreign investors and especially on the start stages of business cases in Mongolia for the Czech bussinesmen.

KEY WORDS

business climate in Mongolia

business in Mongolia

economic situation in Mongolia

foreign invesments in Mongolia

Mongolia and the Czech republic relations

Mongolia

Mongolian law

Mongolian development

starting business in Mongolia

OBSAH

ÚVOD	9
1 Cíl práce a metodika	11
1.1 Cíl práce	11
1.2 Metodika.....	11
2 Historie Mongolska	12
2.1 Utváření největší říše v dějinách.....	12
2.2 Mandžuská nadvláda.....	15
2.3 Vývoj po roce 1922.....	16
2.5 Utajená genocida.....	17
2.6 Vznik demokratického Mongolska	18
3 Charakteristika Mongolska	20
3.1 Přírodní podmínky a poloha země	20
3.2 Náboženství	22
3.3 Politický systém Mongolska.....	24
3.4 Ekonomická charakteristika Mongolska	25
3.5 Členství v mezinárodních organizacích	29
4 Česko-mongolské vztahy	31
4.1 Kontaktní úřady České republiky a Mongolska	33
4.2 Česko-mongolská výměna a mongolsko-česká obchodní výměna.....	35
4.3 Významné české investice Mongolsku	36
4.4 Česko-východoasijská obchodní komora.....	39
4.5 Program rozvojové spolupráce mezi Českou republikou a Mongolskem pro období 2011-2017.....	42
4.6 Zajišťovací a finanční podpora českého exportu	44
5 Podnikání v Mongolsku.....	56
5.1 Mongolské právo v podnikatelském sektoru.....	57
5.2 Korupce v Mongolsku.....	58
5.3 Zóny volného obchodu v Mongolsku	60
5.4 Ministerstvo hospodářského rozvoje Mongolska, odbor dohledu a registraci zahraničních investic- FIFTA.....	61
5.5 Potřebné kroky a dokumenty k podnikatelské činnosti v Mongolsku (FIFTA)	62
5.6 The Doing Business Project	66

5.7 Mongolia investment summit 2013 London a Mongolia investment summit Hong Kong 2012	69
5.8 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu	70
5.9 Připravované projekty v Mongolsku.....	72
Závěr	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	75
SEZNAM OBRÁZKU, TABULEK a GRAFŮ.....	78
SEZNAM PŘÍLOH	79

ÚVOD

Vzhledem k tomu, že Mongolsko je rozvíjející se zemí s obrovským potenciálem ve vztahu k přírodním zdrojům a jejich těžbě, tím se stává pro ostatní zahraniční trh podnikatelsky velmi atraktivní. Mongolsko se nachází ve fázi implementace mezinárodních standardů v podnikatelské sféře, ovšem tato situace otevírá dveře dalším investičním příležitostem. Země je členem spousty mezinárodních institucí a úmluv, její obrovskou výhodou je geografická poloha v Asii mezi obchodními velikány, jako je Ruská federace a Čínská lidová republika, obě tyto země se v průběhu dějin několikrát snažily o nadvládu nad divokým Mongolskem, proto země hledá tzv. třetího partnera pro obchodní a mezivládní spolupráci. Česká republika je nyní velmi dobrým kandidátem pro tuto partnerskou pozici. V každém případě mongolský trh zaručuje obchodně velmi zajímavé kontakty, projekty a příležitosti, které by podnikatelským subjektům z České republiky neměli ujít.

Důvodem výběru tématu bakalářské práce Mongolské právo byla snaha o získání co nejvíce informací týkajících se možností podnikání v Mongolsku. Celá řada českých podnikatelů již v zemi působí a to v různých odvětvích, většinou se jedná o prosperující společnosti. Země kvůli zaostalému hospodářství z dob socialismu převážně využívá potenciálu zahraničních investic. Taktickou výhodou pro Českou republiku je fakt, že Československo úzce spolupracovalo s Mongolskem, díky těmto vazbám je Česko dodnes vyhledávanou pracovní destinací a Mongolsko žádaným trhem pro české investory.

První kapitola se bude věnovat cílům a metodice této bakalářské práce. Druhá kapitola této bakalářské práce se bude zaměřovat na historický vývoj Mongolska. Historie Mongolů je velmi pestrá a bohatá, pro účely této bakalářské práce budou vytyčeny jen důležité historické souvislosti a události, které jsou považovány za zásadní ve vývoji Mongolska a zanechaly stopy v mongolské mentalitě dodnes. Více pozornosti bude pak směřovat k vývoji země od roku 1922 až po moderní současný demokratický stát. Třetí kapitola bude patřit obecné, ekonomické, politické, kulturní a geografické charakteristice Mongolska pomocí makroekonomickým ukazatelů, sběru dat od mezinárodních organizací, vládních institucí České republiky a Mongolska apod. Na tuto kapitolu naváže čtvrtá kapitola definující spolupráci mezi Českou republikou a

Mongolskem. Tato kapitola vytyčí konkrétní platné mezivládní dohody s Českou republikou a popíše možnosti, které nabízí rozvíjející se mongolský trh. Zmíněny budou zastupitelské úřady obou zemí včetně jejich kontaktních údajů, české společnosti s projekty v Mongolsku a nedávné úspěchy českých misí pod záštitou Česko-východoasijské komory, která nahrazuje absenci zprostředkovatelů a poradců jako jsou Czech Invest nebo Czech Trade. Následující pátá kapitola této práce popíše investiční klima Mongolska, dále představí významný zdroj informací v oblasti investic Ministerstvo hospodářského rozvoje Mongolska, odbor dohledu a registraci zahraničních investic- zkráceně FIFTA, závěr kapitoly bude věnován byrokracii a náležitostem v oblasti zakládání zahraniční společnosti v Mongolsku. Zahraniční investice umožňují Mongolsku využít svých zdrojů naplno, na druhou stranu je Mongolsko momentálně nejvíce atraktivní trh díky obrovskému těžebnímu boomu. Kde je těžební boom, tam se nabalují další odvětví pro investiční záměry včetně přílivu potřebného know-how.

Hlavním přínosem této práce bude nastínění podnikatelského podněbí v Mongolsku a shrnutí základních podmínek pro vstup na mongolský trh, to je zákonem daná byrokracie a povinnosti pro české podnikatele. Vzhledem k tomu, že česká odborná literatura toto téma zanedbala, tak by tato práce měla zároveň odstranit tuto mezeru a sloužit jako příručka pro české investory s podnikatelským záměrem v Mongolsku.

1 Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem této práce bude analýza a popis možností, které nabízí mongolský trh pro zahraniční podnikatelské subjekty. V této bakalářské práci bude věnována pozornost Mongolsku jako celku z historického, politického a hlavně ekonomického hlediska. Na základě shromážděných poznatků ze zákonů, mezinárodních úmluv a z praxe vybraných českých projektů v Mongolsku bude tato práce zjišťovat náležitosti a povinnosti pro české investory a české podnikatele se záměrem podnikat v Mongolsku.

1.2 Metodika

Hlavní metodou při zpracování této bakalářské práce bude analýza odborné literatury, překlady zpráv mezinárodních společenství, ministerstev včetně popisu českých projektů v Mongolsku. Tato práce bude vycházet z informací internetových stránek a tiskových zpráv Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva průmyslu a obchodu a z informací poskytnutých Mongolskou ambasádou v Praze. Dále se tato bakalářská práce bude opírat informace z internetových zdrojů, a to jak mongolských, zahraničních tak i českých. Hlavní zahraniční internetové zdroje představují stránky CIA The World Factbook, stránka Světové banky, stránky mongolské vlády a prezidenta, z českých stránek budou důležité internetové stránky České rozvojové agentury, Ministerstva zahraničních věcí, a český portál pro podnikatele-Bussinessinf.cz apod. Sběr informací bude podpořen informacemi od prezidenta Česko-východoasijské obchodní komory RNDr. Milanem Klečkou.

2 Historie Mongolska

Tato práce se zabývá mongolským právem v podnikatelské sféře, a to především s důrazem na nedávných historický vývoj. Kapitola Vývoj Mongolska shrnuje důležité historické události, aby čtenář měl ucelený pohled na vývoj této země a mentalitu obyvatelstva, které má své hluboce zakořeněné obyčeje. Dějiny před zformováním Mongolské říše budou opomenuty. Podkapitola Vývoj po roce 1922 Mongolský vývoj po roce 1922 popisuje pomalou cestu k demokracii až po moderní a rychle se rozvíjející se stát, který známe dnes. Česká republika a Mongolsko mají velmi podobnou historii, v průběhu dějin se jejich sousední státy pokoušely o jejich nadvládu stejným způsobem a musely o svou samostatnost velmi bojovat.

Pestrá historie Mongolů sahá od prvního tisíciletí n. l., ve 13. století tu Čingischán vytvořil největší říši na světě. 17. -19. století bylo dramatické, kvůli vnitřním nepokojům si zemi podřídila mandžuská dynastie Čching, která v tu dobu ovládala celou Čínu. Rok 1911 přináší zemi nezávislost, ale až roku 1924 vzniká Mongolská lidová republika v moci Ruska. Dalším mezníkem k cestě za nezávislé Mongolsko byl rok 1946, kdy zemi uznala Čína za samostatnou. Proces úplné demokratizace nastává až po rozpadu Sovětského svazu po roce 1990.

2.1 Utváření největší říše v dějinách

Kolem roku 1160, kdy se kmeny Chamag Mongolů a Džürčenů nacházely v době relativního příměří, se na místě Deliu Boldach na východ od Chenteje na řece Onon, narodil Temüdžin později Činchischán, syn předáka mongolského rodu Bordžigin. Rok poté se v průběhu výbojů rozpadá mongolský kmenový svaz Chamag Mongolů a vzniká nový mongolský kmen, který si podmaňuje okolní kmeny. Již 1182 je mladý Temüdžin zvolen chánem s titulem Čingischán.¹

Roku 1206 byl Temüdžin opět zvolen Velkým chánem, a to sněmem všech mongolských knížat jako vládce všech kočovných kmenů mongolských stepí.

---

¹ GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: pravnucci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, s. 92.

Čingischán přeorganizoval nomádské kmeny tak, aby byla vždy uvnitř osady mobilní armáda. Osady představovaly kočovná hospodářství, která podléhala vedení příslušných velících desátníků apod. Kdykoliv bylo potřeba, vyslaly osady tisíce mužů připravených k boji. Státní a armádní privilegia uděloval Čingischán nejen dědičně, ale i za zásluhy, což byl velmi demokratický princip na Evropu v této době. Čingischán byl sám negramotný, i přesto zavedl absolutní autoritu psaného práva (neboli ústava) a osobně tyto zákony dodržoval. Stejně tak demokratický byl i Čingischánův institut „Velikého chána“, doživotní vládce, který byl volen sněmovní většinou. Nový chán byl vždy volen parlamentním hlasováním kmenových vůdců, která se dodržovala do dob Chubilajchána. Zásluhou těchto různých reforem nastává doba prudkého vzestupu mongolského státu. Ord, jak se nazývaly organizované osady, tvořily v podstatě moderní řád.²

V roce 1211 zahájil Čingischán mohutnou vojenskou expanzi, která v konečném důsledku znamenala dobytí Číny, Střední Asie, Persie a dalších zemí (roku 1215 byl dobyt dnešní Peking, 1217 byla zničena karakitanská říše – Západní Liao, 1218-1224 byla dobytá a zničena Chorezmská říše a její centra – Samarkand, Buchara a Chorezm). Zatímco Čingischán setrval v oblasti Střední Asie, mongolští vojevůdci Subedej a Džebe si mezitím razili cestu do Evropy. Po vítězných bitvách v dnešním Azerbájdžánu a Arménii zamířili přes Kavkaz k řece Kubáň, kde porazili Kumány a obsadili území na severním břehu Kaspického moře. V roce 1223 pak na řece Kalce (u Azovského moře) rozdrtili spojená vojska Kumánů a ruských knížat v čele s kyjevským velkoknížetem Mstislavem III. - vítězná mongolská vojska se přesunula na Krym a následně na Ukrajinu.... Zmatené zprávy o spojení Mongolů s křesťanskými Kerejty se dostaly až do Evropy a vzbudily bláhové naděje, že Čingischán je bájným knížetem Janem, křesťanským vládcem a bohem, seslaným Spasitelem věřícím, trpících pod muslimskou nadvládou. Proto také nebyla zprvu proti nájezdníkům učiněna žádná opatření a mongolští vyzvědači prováděli dlouho bez překážek průzkum budoucího bojiště až k Rýnu! 1227 – Čingischán zemřel v průběhu tažení proti severočínské dynastii Ťin.³

---

² GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: pravnucci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, s. 94-95.

³ Tamtéž, s. 109-113

Čingischán sám rozdělil území mezi své čtyři syny Džočiho, Čgataje, Toluje a Ögadaje.... Čingischánovi synové ctili otcův odkaz a pokračovali ve výbojích do Číny, Persie, Bagdádu, Malé Asie, Byzance a Sýrie. Zděděná území ovšem spravovali nezávisle, což jednotu impéria do budoucna oslabilo. Roku 1229 se stává novým všemongolským chánem Ögedej. V letech 1237- 42 stanul v čele tažení na západ Džočiho syn Bat a přes Rus, Polsko a Uhry se s částí vojsk dostal až na Moravu a do Slezska, kde v roce 1241 proběhla pro Mongoly neúspěšná bitva u Lehnice.⁴

„Během pouhých padesáti let dokázala mongolská vojska dobýt třetinu světa, vytvořila největší říši, jakou kdy dějiny znaly, a po zničujícím pochodu na západ dorazila v roce 1241 konečně k hranicím Evropy. Mongolský vojevůdce, který s dobýváním začal, přišel brzy na to, že dobýt svět je velmi jednoduché, ale mnohem těžší je sesednout ze sedla koně a dobytý svět řídit. Mongolská říše se skutečně velmi rychle rozpadla, ale toto tažení zanechalo v Evropě nezapomenutelný dojem a o několik století později ovlivnilo i mou představu o této zemi.“⁵

Po vládě Velkého Čingischána nastává doba dědických sporů a zhoršování vztahů k autoritě Velkých chánů, po synovi Velkého Čingischána Ödagajovi, nastoupil Gүjүk, následně Möngkechán a na to Chubilaj (vnuk Čingischána), který se nechal roku 1271 prohlásit císařem Číny a dynastie Jüan a tím se vzdal mongolských tradic. Mongolský ulus padl 1368 z výšin své slávy až na dno.⁶

Poté nastává doba opadu moci Velkých chánů a od roku 1368 ztrácí Mongolsko vojenskou i ekonomickou sílu, již se nepovažuje ani za jednotný stát.

---

⁴ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*. svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 35.

⁵ HALBERTSMA, Tjalling. *Stepní říše: Zpráva o Mongolsku*. Praha: PROSTOR, 2008, s. 18.

⁶ GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: pravnucci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, s. 13.

2.2 Mandžuská nadvláda

Roku 1634 začalo podřizování Mongolska čínskou dynastií Mandžůů a roku 1691 se stalo oficiální součástí Mandžuské říše. Dohled nad Vnitřním a vnějším Mongolskem převzali mandžušští a čínští úředníci. Území Mongolska byla znovu přerozdělena, nejnižší jednotkou byl somon, vyšší jednotkou byl dzalan a nejvyšší jednotkou byl chošun. Mongolové byli pod vlivem Mandžuské říše a nojoni spravovali mongolská území. Mandžuové podporovali tibetský buddhismus, čímž chtěli postupně oslabit vliv nojonů, nakonec převedli část správní agendy do pravomocí klášterů. Agenda buddhismu a vše, co se jí týkalo, spadala pod pekingský Úřad pro zahraniční záležitosti společně s Výborem pro buddhistické záležitosti. Koncem 19. Století Mandžuové uvolnili rasovou politiku.⁷

Čínská císařská Mandžůů si nechala vypracovat podrobnou studii o stavu a vývoji Vnějšího Mongolska a následně na to začaly vznikat nové čínské zemědělské osady. Číňané začínají vykořisťovat Mongoly, otevírají se nové doly a zahajují se těžby solí, nerostů, obdělávání půdy a zakládají se školy, banky a pošta.⁸

Mongolové se rozhodli o pomoc požádat Rusko, ale to pomoc Mongolsku odmítlo. Plán, který zinscenoval bogdgegén, zahrnoval vyhlášení samostatnosti buddhistického panmongolského státu a spojení oblastí obývaných Mongoly. Samostatný mongolský stát byl uznán v rámci Čínské republiky 1. 12. 1911 v čele s Tibeťanem Ngawanem Lozangou (1869-1924), který se tak stal i mongolským císařem - Bogdchánem.⁹

---

⁷ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*. svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 56-57.

⁸ Tamtéž, s. 63.

⁹ Tamtéž, s. 66.

2.3 Vývoj po roce 1922

Na konci roku 1922 vzniká Svaz sovětských republik a Mongolsko má nového souseda. Před rokem 1922 Mongolové uznávali tradiční hodnoty buddhistické monarchie, na po vzniku SSSR a jeho vlivu, začal SSSR s postupným implementováním komunistické ideologie a popravami aristokratických představitelů. O konce slavné Mongolské říše bylo Mongolsko vystaveno tlakům okolních států jako SSSR, Čína i Japonsko. Všechny tyto velmoci si byly velmi dobře vědomy bohatství, které ukrývá mongolská step.

Mongolové kolem roku 1921 vysílají posla do SSSR s prosbou o vojenskou pomoc proti čínským okupantům a sovětský svaz rád souhlasil s „pomocí“ Mongolsku. Mongolská vláda je však postupem času tlačena k implementaci komunistických ideologií. Nastává doba poprav a záhadných úmrtí okolo Bogdchána, jeho působnost byla omezena na úroveň náboženských záležitostí, nakonec roku 1924 za záhadných okolností umírá. Po jeho smrti dochází k potlačování buddhistických tradic, dokonce Mongolská lidová strana (původně založena roku 1920- vzdělanými mongolskými mnichy a šlechtici, nekomunistický původ, po roce 1924 komunistická strana) zakázala hledat 9. reinkarnaci bogdchána, tím SSSR chtělo utnout nábožensky orientované kořeny. Sovětský svaz stále na oko spolupracoval s Čínou, která si neustále kladla nároky na Vnější Mongolsko. Nárok Číny byl oficiálně a smluvně pojištěn tzv. Karachanovskou deklarací z května roku 1924, která mimo jiné obsahovala plán k založení čínských zastupitelských úřadů v Chüře. V říjnu 1924 vznikla komise pro vytvoření nové ústavy, která měla spíše jen formální charakter, v podstatě šlo o přeloženou a lehce poupravenou ústavu SSSR. Ústava prošla schválením na zasedání Velkého lidového churalu, následně na to vyhlášena 26. listopadu 1924 Mongolská lidová republika a hlavní město přejmenováno z Nijsel Chüře na Ulánbátar (v překladu „Rudý hrdina“).¹⁰

Nová ústava deklarovala pouze teoreticky privilegované postavení lidu, odluku školství a buddhistické církve, a zároveň převážně směřovala k beztřídní společnosti. Velký lidový chural (poslanci Velkého churalu voleni na tři roky) byl zpočátku nejvyšší

---

¹⁰ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*, svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 89-91.

orgán státní moci, později tuto funkci převzaly sjezdy Mongolské lidově-revoluční strany jednou za pět let. Dvakrát ročně zasedal Ústřední výbor Mongolské lidové strany. V mezidobích zasedal Malý chural (30 členů Velkého churalu), oficiální zástupce byl jmenován vždy jen původem Mongol spolu s ruskými poradci, kteří jim byli nadřazení, výše byli komisaři v Moskvě a nejvýše postavený byl aktuální vůdce v Kremlu- Stalin. Struktura státní správy Mongolské lidové republiky se velmi podobala ostatním sovětským republikám. Volební právo se přiznávalo jen prostým pracujícím lidem starším 18 let, kteří měli vlastní obživu a nebyli církevní feudálové.¹¹

Následovalo budování socialistické demokracie a ekonomiky, které znají všechny země „sovětského bloku“, ignorování osvědčených hospodářských tradic, megalomanské projekty, které způsobily nenávratné ekologické a ekonomické škody, vymírání a odhánění skotu a počátky genocidy vzdělaného obyvatelstva a tradiční kultury. Po zemědělské reformě z let 1957-58 definitivně pohřbena rozvíjející se zemědělská a obchodní družstva. V hlavním městě převládla odbytá panelová zástavba s odpadovými šachtami. Pokus o oslavu výročí Čingischánova narození byl okamžitě prohlášen za nepřátelský výpad a projev šovinismu. Mongolsko bylo zcela izolováno od okolního světa pod kontrolou sovětských vojsk. Kapitola mongolské revoluce skončila po roce 1990 a země se ocitá opět na začátku vlastního rozvoje. Mongolsko během své historie přišlo o mnoho, avšak nesla si do budoucna jeden pozitivní rys, a to gramotnost téměř všech obyvatel, výbornou znalost cizích jazyků a dobrou znalostní orientaci v evropské kultuře.¹²

2.4 Utajená genocida

Jakmile začala velká hra na lepší zítřky, stál v cestě ještě jeden oříšek jménem církev- převážně její ekonomická síla, konexe a hlavně vzdělanost. Protikomunistická povstání byla prokazatelně iniciována kláštery ve spolupráci s Japonskem, ale dlouho to Lidové revoluční straně netrvalo a napadli církev jako celek za spolupráci s japonskými

---

¹¹ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*, svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 92-93.

¹² GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: pravnucci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, s. 180-181.

fašisty, toto obvinění vedlo k hrůzným genocidám: 724 klášterů bylo vypáleno a zbořeno, mniši rozehnáni nebo pozabíjeni. Režim tím splnil dva úkoly najednou: podstatná část inteligence byla soustředěna v klášterních školách a knihovnách a léčitelé prohlášeni za nepřátele lidu a režimu. Vypáleny skončily i klášterní archivy, které mapovaly veškeré kulturní dědictví Mongolska. Mongolské písmo nahradila upravená azbuka, aby byl proces „amputace“ starých mongolských obyčejů co nejdůkladnější. Oficiální zdroje uvádí až 50 000 mrtvých během očištěk režimu v Mongolsku.¹³

2.5 Vznik demokratického Mongolska

Nová etapa demokratizace nastává již kolem roku 1989, kdy byla založena Mongolská demokratická unie. Mongolská demokratická unie požadovala po vládě posílení lidských práv, zrušení systému jedné strany, zavedení svobody tisku a rehabilitaci všech obětí komunismu. Mongolská lidová strana měla připustit, že soustavně ničila kulturní dědictví Mongolska. Následně na to vznikaly další organizace a politické strany na podporu demokracie v zemi, které začali demonstrovat proti Mongolské lidové straně. Tyto události vedly k revoluci, která nakonec donutila MLS k úpravě ústavy pro vstup dalších politických stran.¹⁴

V prvních řádných volbách roku 1992 získala Mongolská lidová revoluční strana 56,9% hlasů a opoziční strany dohromady získaly cca 40%. Vítězná strana získala ve Velkém churalu 71 křesel ze 76. Těmto událostem přecházel totální ekonomický propad státního hospodářství a bezhlavá privatizace. Roku 1996 konečně vyhrávají volby demokratické strany: Mongolská národně demokratická strana a Mongolská sociálně demokratická strana, která utvořila Mongolskou demokratickou koalici. Mongolsko bylo během voleb rozděleno na 76 volebních okrsků a z každého vzešel jeden poslanecký mandát. Nastal zlom po 75 letech nadvlády MLRS a prvním demokratickým premiérem se stal Mendsajchan Enchsajchan. V období vlády demokratických stran nastala doba politické nejednoty, hádek a především korupce. Pozice Demokratické

---

¹³ GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: pravníci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, s. 176- 177.

¹⁴ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*, svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 130-132.

koalice byla oslabena velkou krizí v období mrazů, kdy uhynulo více jak 3 milióny kusů dobytka. Strany působící ve vládní koalici se rozhádali a v roce 2000 kandovali již samostatně. Převahu ovšem získala opět MLRS, premiérem se stává Nambaryn Enchbajar a prezidentem Nacagín Bagabandí. Opozice na čas zanikla, ale roku 2004 Demokratická koalice obnovila rovnováhu s MLRS a spolupracovali na bázi koaliční smlouvy. Ministerské posty byly rozděleny rovnoměrně, tato reakce byla oceněna v zahraničí. Mongolové začínali věřit v demokratizaci a na nový hospodářský vývoj. Následující volby v roce 2008 vyhrála opět MLRS, tyto volby byly doprovázeny dalšími demonstracemi, které se stupňovaly a radikalizovaly.¹⁵

V červnu roku 2009 zvítězil v přímých prezidentských volbách demokrat Cachjagín Elbegdorž a již v srpnu vítal ruského prezidenta Borise Medvěděva. MLRS na vlivu ve Velkém churalu příliš neztratila. Konec roku 2009 se nesl ve znamení strachu ze šířící se prasečí chřipky a protestů proti zvýšení daní. V poslední době Mongolsko čelí tlaku mezinárodních institucí na zrušení stále vykonávaného trestu smrti.¹⁶

Následující demokratické volby se konaly v červnu 2012, její výsledky jsou popsány v kapitole 5.3 Politický systém.

---

¹⁵ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*, svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 139-141.

¹⁶ SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*, svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, s. 142.

3 Charakteristika Mongolska

Každá z následujících kapitol je velmi důležitá pro ucelenou charakteristiku Mongolska. Vstup na mongolský trh vyžaduje znalosti mongolské kultury, mongolské historie, přírodních podmínek země, jejího ekonomického podněbí i politického pozadí. Tyto informace usnadní výběr zaměření podnikatelských záměrů a pomůže

Obrázek 1- vlajka Mongolska

zdroj: www.cia.gov

Popis státní vlajky: tři stejně široké svislé pruhy, dva červené po stranách a uprostřed jeden modrý. Uprostřed levého krajního pruhu je žlutý státní znak- sojombo. Tento sloupcovitý abstraktně upořádaný znak geometricky reprezentuje slunce, měsíc, zemi, vodu a symbol jing-jang. Modrá na vlajce znázorňuje nebe a červená symbolizuje pokrok a prosperitu.¹⁷

3.1 Přírodní podmínky a poloha země

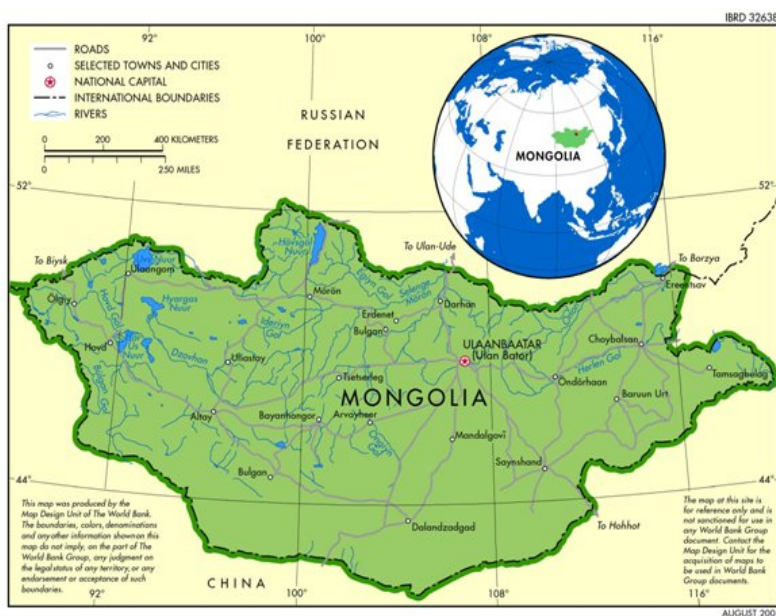
Velká část země má charakter náhorní plošiny s průměrnou nadmořskou výškou přesahující 1 500 m. Nejnižším bod Mongolska je hladina jezera Choch núr (532 m) v severovýchodním cípu země. Zatímco jihovýchod a jih Mongolska je mírně zvlněný a zbrázděný stržemi, na severu a zejména na západě se zvedají vysoká pohoří Východní

---

¹⁷ Přeloženo z: THE CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Cia.gov* [online]. 29. 1. 2013 [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/flags/flagtemplate_mg.html.

Sajan, Changaj a Mongolský Altaj (s nejvyšší horou země Chüjtun vysokou 4 374 m) s hlubokými údolními. Na jihu Mongolska se nachází nižší pásmo Gobijského Altaje. Celý jih a jihovýchod Mongolska zaujímá nejsušší část země - poušť Gobi. Mezi horami na západě se nachází spousta velkých bezodtokých jezer; tato oblast bývá proto nazývána Jezerní pánev. Zde se prostírá největší mongolské jezero Uvs núr (3 350 km²), dále Char Us núr, Chjargas núr, Ačit núr aj. Další jezero Chövsgöl núr (2 620 km²) leží na severu země. V kontrastu s jihem, postrádajícím stále vodní toky, v severní části země existuje poměrně hustá říční síť. Největší řeky jsou Orchon a Selenga, které odvádějí vodu do ruského jezera Bajkal, patří tedy k úmoří Severního ledového oceánu. Selenga je na dolejšímu toku využívána pro lodní dopravu.¹⁸

Obrázek 2- mapa Mongolska

zdroj: investmongolia.com

¹⁸ ASIJSKÉ KULTURNÍ CENTRUM. [Http://www.asian-center.cz](http://www.asian-center.cz) [online]. 2012 [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: <http://www.asian-center.cz/?p=productsMore&iProduct=1>.

Oficiálně se stát nazývá Mongolsko a rozkládá se na 1 564 100 km². V zemi žije 3,179,997 (cia.gov) obyvatel o hustotě v Ulánbátaru 246,8 os. / km² a na venkově kolem 0,9 os. / km². Jako mongolský úřední jazyk se používá chalch mongolština, z dalších světových jazyků se nejčastěji mluví anglicky i rusky.

Mongolské obyvatelstvo je tvořeno rozmanitou směsí ras. Mongolská etnika jsou procentuálně rozdělena následovně: 87,7% chalchové (Khalkh - angl, 2,7% durvúdové (Durvud – angl.), 1,9% bajadi (Bayad - angl.), 1,7% burjati (Buryat - angl.), dále angl. Dariganga, Darkhad, Khoton, Myangad, Uuld, Torguud, Tsaatan, Uriankhai, Uzemchin, Zakhchin a nemongolská etniku tvoří Kazaši (Kazakh - angl.) – 5,9 %.¹⁹

Každý Evropan by očekával, že Mongol musí být nízké postavy, černoooký a s černými vlasy, epikantem a plochým nosem. Opak je pravdou mnoho Mongolů představuje přesný opak, jde o důsledek nejrůznějšího míšení ras. Dnes žije ve světě přes 6 milionů Mongolů. V Mongolsku 2,3 mil., v Číně více jak 3,2 mil. a 0,5 mil. v Rusku. Během staletí bylo utvořeno mnoho dialektů, které se od sebe odlišují ve fonetice a slovní zásobě, v detailech oděvů, ozdobami hlavy i vlasů, především ale folklórem a zvyklostmi. Z celkového počtu obyvatel je 90%- 95% Mongolů, kteří se dělí přibližně do 20 skupin, zbytek obyvatelstva tvoří nemongolské obyvatelstvo.²⁰

3.2 Náboženství

Mongolská společnost je a byla vždy poměrně tolerantní k různým náboženským vyznáním. Ústava z roku 1992 zaručuje svobodu vyznání jako základní lidské a občanské právo, zákon z roku 1993 privileguje buddhismus, islám a šamanismus, z nichž je dominantní náboženství buddhismus. Buddhismus vyznává 94% obyvatelstva (vadžrájána s elementy šamanismu), 6% vyznává islám, a to především kazašská menšina na západě země. Velký vliv, který Mongolové měli na sousední země ve 13. – 15. století se jim jako bumerang vrátil ve středověku, kdy vojenská plemena kočovníků byla „usmířena“ lámaistickým náboženstvím z Tibetu. Později se stali závislími na

---

¹⁹CZECH TRADE. *Http://www.businessinfo.cz/[online]. 1. 10. 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18675.html#sec4.*

²⁰ GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: pravnucci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, s.45-46.

čínských dynastiích. V rámci autonomie Číny se Mongolové přes buddhistické náboženství seznámili s kulturou Indie a Tibetu. Později se začali aktivně stýkat s ruskou kulturou. Ve svém duchovním rozvoji v 17.-19. století Mongolové převzali mnohé z kulturního dědictví sousedních zemí, např. tibetské písmo a tibetský jazyk, ve kterém probíhaly bohoslužby v mnohých chrámech, prvky čínské kultovní architektury i technické novinky z Ruska.²¹

NÁDAM:

„Máme veliké štěstí, natrefili jsme se do největších mongolských svátků. Kromě nezbytné lidové veselice soustředěné kolem stánků se zmrzlinou, smaženými chmúry, balónky a čokoládou, tu na nás ale čekalo mnohem víc. A to víc kupodivu nebylo náboženské procesí, jak by člověk čekal, ale velké sportovní zápolení v zápase, lukostřelbě a koňských dostizích. Tradice sahá až do dob Čingischánových vojsk, a přestože komunisté svátky prohlásili za oslavu revoluce 1921, přip ohledu na zápasníky v tradičních mongolských krojích se člověku vybaví všechno jiné než vzpomínka na socialistické úderníky.“²²

Program začíná soubojem zápasníků oblečených do kožených vysokých bot, mají na sobě jen vestičku a přiléhavé spodky. Zápasníci se postaví proti sobě a zaklesnou do sebe pažemi, zápas může začít. Smyslem tohoto souboje je povalit svého soupeře na zem, jakmile se soupeř dotkne země, zápas končí a vítěz zakončí zápas Orlím tancem. Další stanoviště většinou obsazují lučištníci v tradičních dlouhých šatech. Muži střílí na dálku 75 metrů a ženy na 60 metrů do kožených ruliček, výsledek ohlásí zapisovatelé zpěvem a znamením ruky. Další disciplínou oslav jsou dostihy, každý Mongol musí umět jezdit na koni, příkladem jsou pětileté holčičky a regulérní závodnice v jednom. Tak to je nádám ve zkratce.²³

---

²¹ CZECH TRADE. [Http://www.businessinfo.cz/](http://www.businessinfo.cz/) [online]. 1. 10. 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18675.html#sec4>.

²² NOVÁKOVI, Lucie a Pavel. Dva roky po Asii stopem: Rok druhý. Třebíč: Vydavatelství Akcent spol. s.r.o., 2004, s. 256.

²³ Tamtéž, s. 256.

3.3 Politický systém Mongolska

V lednu 1992 přijala mongolská legislativa novou ústavu, která vstoupila v platnost dne 12. února 1992. Ústava ustanovuje Mongolsko demokratickou republikou a jako jednotný stát je Mongolsko rozděleno do 21 správních jednotek nazývaných ajmaky. Stejně jako u jiných demokratických tržních ekonomik se mongolská politická struktura skládá ze zákonodárné, výkonné a soudní moci vlády s prezidentem v čele státu.²⁴

Tsakhagiin ELBEGDORJ byl zvolen mongolským prezidentem Mongolska ve volbách, které se konaly 25. května 2009 a 18. června 2012 byl uveden do úřadu. Předtím než byl zvolen prezidentem, sloužil dvě období jako předseda vlády a místopředseda vlády. Jeho priority jsou podpora právního státu, podpora sociální spravedlnosti, boj proti chudobě, boj proti korupci a podpora přímé participativní demokracie.²⁵

Mongolsko je stát s jednokomorovým parlamentem voleným většinovým systémem. Parlament v Mongolsku je tvořen 76 poslanci. Výsledky voleb, uskutečněných dne 28. června 2012, jsou následující: Demokratická strana získala: 35,32% (31 poslanců), Mongolská lidová strana (MLS): 31,31% (25 poslanců), Mongolská lidová revoluční strana/ Mongolská národní dem. strana (MLRS/MNDS): 22,31% (10 poslanců), Občanské vůle – Zelená strana: 5,51% (poslankyně paní S. Oyun), (2 poslanci), Nezávislí (3 poslanci). O ostatních pěti poslancích stále ještě není rozhodnuto (nedosáhli potřebného kvóra ke zvolení) a dobíhají rovněž některé soudní spory spojené s mandáty. Nová vláda se musí zabývat neutěšenou situací v Mongolsku obecně, především pak preferuje boj s korupcí ve státním aparátu, prohlubováním propasti v životních podmínkách mezi hlavním městem a na venkově. Další problém, který nová vláda musí řešit je růst životních nákladů a růst nezaměstnanosti (2 % obyvatel patří mezi bohaté, 60 % obyvatel má průměrné příjmy a 38 % Mongolů žije

---

²⁴ FIFTA. *THE FOREIGN INVESTMENT REGULATIONS AND REGISTRATION DEPARTMENT* [online]. 2013 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://investmongolia.com/fifanew/contents.php?id=5&slId=51&lang=Eng>.

²⁵ Přeloženo z: WEB SITE OF STATE: INSTITUTIONS OF MONGOLIA. *Http://www.pmis.gov.mn* [online]. 2012 [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: http://www.pmis.gov.mn/pmis_eng/index.php.

v chudobě. Představitel Demokratické strany Zandaakhuu Enkhbold se stal předsedou nového mongolského parlamentu.²⁶

3.4 Ekonomická charakteristika Mongolska

Za posledních 20 let se Mongolsko transformovalo ze socialistické země v pulzující demokracii s prosperující ekonomikou. Mongolsko je na prahu velkých změn, poháněných využíváním svých obrovských nerostných surovin, podíl těžby na HDP dnes činí 20%, což je dvojnásobek než před deseti lety. Ekonomika vzrostla o 17,3% v roce 2011, ve srovnání s 6,4% růstu HDP v roce 2010. Další růst HDP se očekává i v období 2013 - 2017. Ekonomický růst se projevil v otevření různých možností pro mongolské obyvatele. Chudoba v posledním desetiletí klesá, v roce 2010 se snížila z 39,2% na 29,8% v roce 2011. Významného pokroku bylo dosaženo také ve vztahu k rozvojovým cílům projektu Millennium Development Goals (MDG) na národní úrovni, i když významné regionální rozdíly převažují.²⁷

Současnou ekonomickou situaci v Mongolsku popisuje krátký článek zpravodajské ekonomické přílohy E15 Nejrychleji rostoucí ekonomika na světě? Mongolsko na internetových stránkách E15.cz.

„Nejrychleji rostoucí ekonomikou na světě bylo v loňském roce Mongolsko. Země bohatá na uhlí, měď nebo zlato za svůj více než 18% růst HDP vděčí poptávce z Číny. Růst Mongolska bude letos pokračovat, i když o něco zpomalí. Ohrozit by ho mohly protekcionistické zásahy politiků, varuje americký list The New York Times (NYT). Podle britského týdeníku The Economist letos mongolský HDP poroste tempem 13% a předběhne ho pouze ráj hazardu Macao. Vlajkovou lodí mongolského ekonomického úspěchu je důl Oyu Tolgoi, který letos zahájí komerční těžbu. Až důl začne fungovat, stane se největším zdrojem mědi na světě. Za Oyu Tolgoi finančně stojí nadnárodní společnost Rio Tinto. Ta do přípravy ložiska investovala miliardy dolarů a potřebovala záruku, že její investice bude ochráněna. Před třemi lety tedy uzavřela s vládou v Ulánbátaru smlouvu o investici v Oyu Tolgoi, která pak odstartovala těžební

---

²⁶ CZECH TRADE. [Http://www.businessinfo.cz/](http://www.businessinfo.cz/) [online]. 1. 10. 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18675.html#sec4>.

²⁷ Přeloženo z: THE WORLD BANK. [Http://www.worldbank.org](http://www.worldbank.org) [online]. 2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/mongolia/overview>.

boom. Vznikla řada menších dolů, které jejich majitelům přinesly rychlé zisky. Do země začaly téct peníze z celého světa, do pouště Gobi vjely luxusní terénní automobily instantních zbohatlíků a Ulánbátar získal své mrakodrapové panorama. Jenže tato vlna přímých zahraničních investic narazila na odpor politiků. V létě loňského roku mongolský parlament schválil zákon o zahraničních investicích, podle nějž musí každé převzetí zahraniční firmou v bankovním nebo těžebním odvětví schválit politici. Podle deníku NYT byl zákon obranou před čínským státním gigantem Chalco, který chtěl koupit uhelnou firmu SouthGobi Resources za necelou miliardu dolarů. Chalco se poté ze země stáhlo s tím, že se v Mongolsku necítí jistě.“²⁸

Data uvedená v tabulce jsou důležitá pro pohled do budoucnosti ekonomického vývoje teritoria. Mongolsko patří podle klasifikace světové banky mezi země s nižšími středními příjmy, přičemž hospodářský rozvoj země částečně ztěžuje i její relativní izolace vyplývající z vnitrozemské polohy. V následující tabulce jsou uvedeny základní makroekonomické ukazatele za posledních pět let. I v r. 2012 rostl index průmyslové produkce. V r. 2011 byl sice deficit státního rozpočtu nižší než očekávaný v důsledku vyšších příjmů, výdaje vlády však vzrostly o 56 % oproti předchozímu roku a v r. 2012 dále rostly.

---

²⁸ HORKÝ, Petr. Nejrychleji rostoucí ekonomika na světě? Mongolsko. *E15.cz* [online]. 9.1.2013 13:50 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/burzy-a-trhy/makroekonomicka-data/nejrychleji-rostouci-ekonomika-na-svete-mongolsko-944765>.

Tabulka 1- Makroekonomické ukazatele Mongolska

Základní makroekonomické ukazatele v letech 2007-2011					
Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Počet obyvatel (mil.)	2,635	2,68	2,737	2,781	2,834
HDP na obyvatele (USD)	1491	1946	1685	2434	3067
Hrubý domácí produkt v současných cenách (mil. USD)	3930	5174	4567	6694	8562
Růst HDP v běžných cenách (%)	10,2	8,9	-1,3	6,4	17,3
Index průmyslové produkce	110,4	113,0	109,6	120,5	132,2
Míra inflace (%)	15,1	24,2	4,2	14,3	10,2
Míra nezaměstnanosti (%)	2,8	2,8	3,3	3,3	5,0
Devizové rezervy (mil. USD)	1001	637	1145	2091	2274
Saldo státního rozpočtu (% ku HDP)	2,8	-4,5	-5,0	0	-3,6
Zahraniční zadlužení (% ku HDP)	39	31,0	43,3	30,3	22,8
Akciový index TOP20 (r. 2000 = 100)	2048	1182	1229	2931	3984
Měnový kurz MNT/USD	1170	1267	1443	1257	1396
Měnový kurz EUR/MNT	1700	1787	2071	1680	1807

zdroj: Světová banka, Mongolský statistický úřad

V roce 2012 Mongolsko obchodovalo se 146 zeměmi světa. Celkový zahraniční obchod dosáhl obrátu 1, 1123, 5 mil. USD. Export tvořil 4, 384, 6 mil. USD a import byl zastoupen 6, 738, 9 mil. USD. Obchodní bilance vykazuje deficit 1, 780, 9 mil. USD za rok 2011. V roce 2011 celkový obrat zahraničního obchodu klesl o 292,4 mil. USD (2,6%), export v roce 2011 klesl o 432, 9 mil. USD (9%), naopak import vzrostl o 140, 5 mil. USD (2,1%). Nerostné suroviny, textilie, textilové výrobky, přírodní i umělé nerostné suroviny, vzácné kovy, šperky, mince, nezpracované a zpracované usně, kůže,

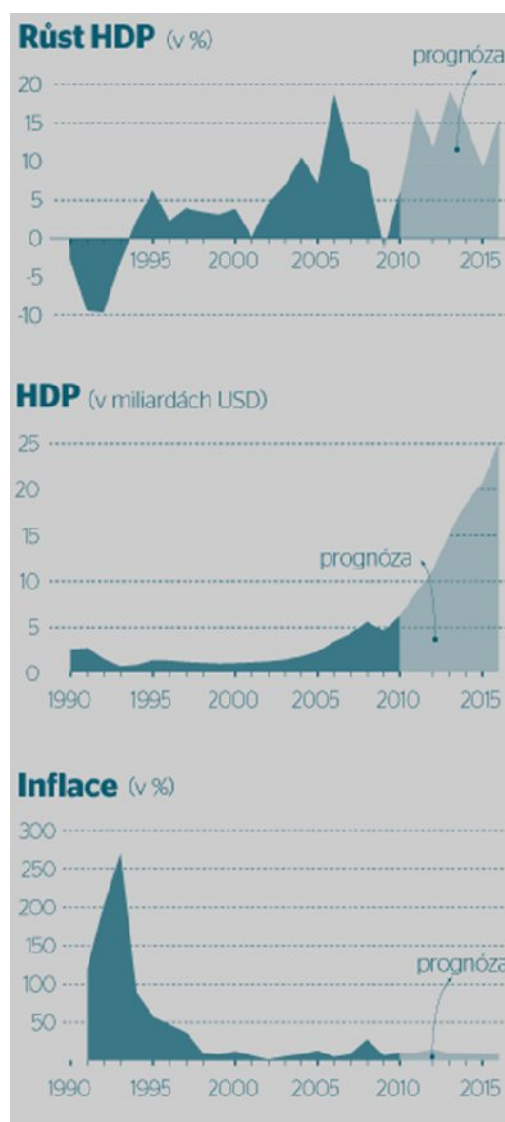
kožešiny a kožešinové výrobky, živá zvířata, zvířata a originální produkty představovaly 98,6 % z celkového exportu.²⁹

Obrázek č. 3 znázorňuje růst HDP v %, HDP v miliardách USD a inflaci v % lze pozorovat růst od roku 1990 až po budoucí prognózu do roku 2015. Ekonomika Mongolska v posledních letech zpravidla neustále rostla vysokým tempem, až na výjimku v roce 2009. Tehdy v důsledku celosvětové krize na finančních trzích HDP zaznamenal pokles o 1,3 procenta, tohoto pádu se ale Mongolové rychle vzpamatovali. Už v roce 2010 HDP vzrostlo o 6,4 procenta, pro rok 2011 experti Mezinárodního měnového fondu dokonce počítali s plusem ve výši 16,9 procenta. Mongolsko řadí mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky světa, na druhou stranu je nutno zohlednit výchozí nízkou úroveň. Výše HDP v roce 2011 podle Mezinárodního měnového fondu (MMF) činila 8,7 miliardy dolarů, což je 25krát méně než činí české HDP. O tom, jak je země atraktivní pro západní mocnosti, svědčí například i návštěva německé kancléřky Angely Merkelové. Návštěvu uskutečnila navzdory tomu, že krize eurozóny byla právě v plném proudu. Spolu s Merkelovou přijeli i zástupci velkých koncernů Siemens, RWE a Thyssen-Krupp. Během návštěvy byla uzavřena dohoda o těžbě uhlí v hodnotě jedné miliardy eur, z níž profitují obě strany. Mongolové se zavázali, že nebudou omezovat množstevně vývozy surovin do Německa, Evropa jim na oplátku má pomoci zprostředkovat potřebné know-how a pomoci s výstavbou infrastruktury.

---

²⁹ MONGOLIA NATIONAL NEWS AGENCY MONTSAME. *Www.montsame.mn* [online]. 15.1.2013 [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.montsame.mn/index.php?com=news&id=2013011510>.

Obrázek 3- Grafy Růstu HDP, HDP a Inflace v %

zdroj: ekonom.cz

3.5 Členství v mezinárodních organizacích

Mongolsko je členem mnoha významných mezinárodních organizací a regionálních uskupení. Mongolsko je členem Organizace spojených národů (OSN-1961), Economic and Social Council for Asia and Pacific (ESCAP 1962), UN Children's Emergency Fund (UNICEF 1963), UN Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO 1962), Food and Agriculture Organization (FAO 1973),

World Health Organization (**WHO** 1962), International Atomic Energy Agency (**IAEA** 1973), World Environmental Association (**WEA** 1988), World Customs Organisation (**WCO** 1992), International Organisation of Civil Defence (**IOCD** 2002), World Bank (**WB** 1991), International Monetary Fund (**IMF** 1991), World Trade Organization (**WTO** 1997), Organisation of Security and Cooperation of Europe (**OSCE** 2004), Interpol (**Interpol** 1991), Asia-Europe Meeting (**ASEM** 2006).³⁰

Klíče k nedávným úspěchům mongolské ekonomiky zahrnují kladné zahraniční vztahy a investice. MNCCI- Mongolia National Chamber of Commerce and Industry spolupracuje se zahraničními komorami, jako je Mezinárodní obchodní komora (ICC) a s Konfederací Asie- Pacifik komora obchodu a průmyslu (CACCI), stejně jako s mezinárodními organizacemi, jako je Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj (WBSCSD), Mezinárodní obchodní centrum (ITC) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) ve snaze udržet stávající vztahy a budovat nové.³¹

---

³⁰ CZECH TRADE. *Http://www.businessinfo.cz/* [online]. 1.10.2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr-18685.html#sec0>.

³¹ Mongolia National Chamber of Commerce and Industry [online]. 2013 [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://en.mongolchamber.mn/index.php/business-services/foreign-relations-and-investment>.

4 Česko-mongolské vztahy

Od první návštěvy v Československu v roce 1947 až do roku 1955 probíhala česko-mongolská diplomacie přes velvyslanectví obou států v Moskvě. Češi a Slováci rekonstruovali a stavěli závody pro zpracování kůže a na výrobu bot. Ovšem velký význam měla naše pracoviště geologů a průzkum nalezišť drahých a vzácných kovů. Mnohé zakázky továrních staveb se realizovaly jen z části a vážly na nedostatku kvalifikovaných mongolských pracovních sil, což bohužel trvá dodnes. Díky dohodám uzavřených mezi Mongolskem a ČSSR v době éry Gustava Husáka se ČSSR stalo hned po SSSR druhým nejvýznamnějším obchodníkem s podílem 6% na zahraničním trhu Mongolska. Po rozpadu SSSR a v průběhu demokratizace obou států se na čas vztahy utlumily. Česká republika zřídila vlastní velvyslanectví až v roce 2004 a rok následně na to se datuje podepsání první dohody mezi Českou republikou a Mongolskem o hospodářské spolupráci.³²

První dohody zasahující do hospodářské oblasti představovaly: Dohoda o vědecko-technické spolupráci z r. 1956, Smlouva o přátelství a kultuře z r. 1957 (stanovovala mj. mechanismus výměny zboží a plateb), Dohoda o hospodářské spolupráci z r. 1960, která se obnovovala v následujících „pětiletkách“ až do r. 1990. Těžební a průmyslový boom v Mongolsku odstartoval projekt Mongolčechoslovakmetal z roku 1979, kdy se mongolská lidová vláda a československá socialistická vláda dohodly na spolupráci při provádění geologicko-průzkumných prací, těžbě a úpravě nerostných surovin v Mongolské lidové republice. Československo získalo právo na těžební licence na území, kde průzkum financovalo. Nešlo zde jen o zlato, Mongolsko je bohaté na další kovy - molybden, wolfram, fluority. Společný podnik MongolCzechoslovakMetal je tam ještě v 80. letech těžil a dodával do světa. V Mongolsku dodnes působí řada českých geologů. V roce 2007 proběhl prodej českého podílu MongolCzechMetal, jak byl později přejmenován, a z podniku se stala akciová společnost. U tohoto projektu stojí za zmínku ještě fakt, že v roce 1997 Komerční banka poskytla 1. komerční úvěr pro společnost Asiainvestmentcompany právě v souvislosti s MongolCzechMetal.

---

³² SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*. svazek č. 69. Praha: Libri, 2010. ISBN 978-80-7277-462-3, s. 153-155.

Následující tabulka uvádí pouze aktuálně platné dohody uzavřené mezi Českou republikou a Mongolskem a roky, kdy dohody mezi státy vstoupily v platnost. Jedná se jen o výpis nejdůležitějších dohod, které jsou podstatné pro účel této práce.

Tabulka 2- Platné mezivládní dohody mezi ČR a Mongolskem

Mezivládní dohody mezi Mongolskem a Českou republikou	Platnost od roku:
Smlouva mezi vládou ČR a vládou Mongolska o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu	27. 2. 1997
Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o podpoře a vzájemné ochraně investic	13. 2. 1998
Dohoda mezi vládou Mongolska a vládou České republiky o spolupráci a vzájemné pomoci v celních otázkách	13. 11. 1998
Dohoda o hlavních směrech spolupráce v oblasti životního prostředí mezi Ministerstvem životního prostředí České republiky a Ministerstvem přírody a životního prostředí Mongolska	19. 11. 2001
Dohoda o hlavních směrech spolupráce v oblasti životního prostředí č. 3/2002 Sb.m.s.	2002
Dohoda o rozvoji spolupráce v oblasti cestovního ruchu č. 121/2004 Sb.m.s.	2004
Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou ČR a vládou Mongolska	24. 1. 2005
Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství, kultury a vědy Mongolska o spolupráci v oblasti školství, vědy a mládeže na léta 2010 - 2013	19. 5. 2010

zdroj: businessinfo.cz

4.1 Kontaktní úřady České republiky a Mongolska

Rok 2012 byl ve znamení velké změny na území českého zastupitelského úřadu v Mongolsku. Za slavnostního nastoupení mongolské gardy na Suchbátarově náměstí, byla paní Ivana Grollová, naše nová velvyslankyně České republiky v Mongolsku, uvedena do svého úřadu 18. září 2012 do prezidentského paláce k přijetí Ts. Elbegdorjem, prezidentem Mongolska.

Velvyslankyně České republiky v Mongolsku Ivana Grollová popisuje ekonomické podnebí v Mongolsku v článku pro Mladou frontu pro ekonomickou přílohu E15 následně:

„S demokratickým prezidentem a demokraty vedenou vládou je dnes Mongolsko otevřeno všemu evropskému. Pod tlakem dvou sousedů (Ruska- dodavatele veškeré ropy a pohonných hmot, Číny- hlavního odběratele nerostných surovin a importéra spotřebního zboží hledá „třetího souseda“, který může překonat nevýhody geografické izolace, snížit závislost ekonomiky na světových cenách nerostů a ropy, nepřízní počasí a politických vrtoších sousedů. Cesta k relativní nezávislosti vede přes zpracovatelský průmysl, moderní technologie v energetice i zemědělství a export zboží s přidanou hodnotou. Jedním z hlavních předpokladů v těchto plánech je voda- správné vyhodnocení jejich zásob, metodika spotřeby a čištění, sekundární využití. Volání po české hydrogeologické expertize slyším na každém kroku. Trvale přítomny jsou jen tři menší firmy. Česko kromě pár licencí na zlato či uran má zájem o uplatnění svých strojů, technologií a služeb, což je ona „třetí cesta“. Mongolové po letech suplování čínskými náhražkami začínají doceňovat hodnotu kvality. Zájem o českou expertizu (ted' hlavně hydrogeologie a čištění vody) i zboží (nábytek, sklo, lehké letouny a mobilní letiště, zpracovatelské technologie) je velký, a to i na straně státních a municipálních zadavatelů. V tendrech jsou všudypřítomnými soupeři Jihokorejci, Japonci a Číňany se zvýhodněnými úvěry, ale je už i dost soukromých developerů a podnikatelů zvyklých na běžné jednání a platby. Češi potřebují jedině: přesvědčit zadavatele projektů stavitele sídlišť a majitele obchodních sítí, že mají chtít právě jejich zboží. Musejí být u toho, nabízet, vysvětlovat...Na málokterém trhu v dynamické Asii se zákazník nechává přemluvit tak rád. V tom je zatím naše velká výhoda. Ale vzkaz e-mailem na ambasádu nestačí. Kdo chce uzavřít obchody za desetitisíce dolarů, musí najít fondy na služební

*cestu, přesvědčivou a profesionální prezentaci. Mongolsko je trhem na desítky let, pro ty, kteří umí uchopit příležitost, kteří přijdou právě včas.*³³

Tabulka 3- Kontaktní údaje české ambasády v Ulánbátaru

Kontaktní údaje české ambasády v Mongolsku	
Adresa:	Olympic Street 12, Ulaanbaatar, P.O.BOX 665
Telefon	+976/11/321886
Fax	sekretariát ZÚ: +976 11 323 791, OEÚ: +976 11 326 661
Nouzová linka	+976/99021880
E-mail	ulaanbaatar@embassy.mzv.cz
Ekonomický úsek	commerce_ulaanbaatar@mzv.cz
Web:	www.mzv.cz/ulaanbaatar
Vedoucí úřadu	PhDr. Ivana GROLLOVÁ
Funkce	Velvyslanec
Diplomatická působnost	diplomatická a konzulární pro Mongolsko
Časový posun	+7 hod v době zimního času
	+6 hod v době letního času
Provozní hodiny úřadu	pondělí-pátek 7.45 - 16.15
	pondělí - čtvrtek 08.00 - 11.30
Úřední hodiny KO	úterý, čtvrtek 14.00 - 16.00
	pondělí, středa 14.00 - 16.00
Konzulární a vízové informace	tel. 311 053

zdroj: www.mzv.cz

³³ Mladá fronta E15, GROLLOVÁ, Ivana. Článek Mongolsko už nespí, *E15.cz.*, 7. 11. 2013.

Tabulka 4- Kontaktní údaje mongolského cizího velvyslanectví v Praze

Kontaktní informace:	
Adresa:	Praha 5, Na Marně 5, 160 00
Telefon	224 311 198, 224 325 760
Fax	224 314 827
E-mail	prague@emongolia.eu
Vedoucí úřadu	J.E. p. Tsoggerel SUREN
Funkce	Velvyslanec
Provozní hodiny úřadu	09.00 - 13.00 14.00 - 16 /Po-Pá/
Telefon- konzulární oddělení	224 311 198
Fax- konzulární odděle	224 314 827
E-mail	monemb@bohem-net.cz
Provozní hodiny úřadu	09.00 - 16.00 /Po - Pá/

zdroj: www.mzv.cz

4.2 Česko-mongolská výměna a mongolsko-česká obchodní výměna

Tabulka 5- Obchodní výměna mezi ČR a Mongolskem v daném období

Přehled česko-mongolské obchodní výměny v letech 2007-2012 (v tis. USD)						
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012/1-12
Dovoz	355	2 921	413	408	462	510
Vývoz	10 112	12 585	8 623	7 924	13 298	21 215
Obrat	10 467	15 506	9 036	8 332	13 760	21 725
Saldo	9 757	9 664	8 210	7 516	12 836	20 705

zdroj: Český statistický úřad

Tabulka 6- Obchodní výměna mezi Mongolskem a ČR

Přehled česko-mongolské obchodní výměny v letech 2007-2012 (v tis. USD)						
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012/1-12
Dovoz	72	3 063	115	161	147	176
Vývoz	6 306	13 838	7 975	8 216	9 531	20 673
Obrat	6 378	16 901	8 090	8 377	9 678	20 849
Saldo	6 234	10 775	7 860	8 055	9 384	20 497

zdroj: Mongolský statistický úřad

4.3 Významné české investice Mongolsku

1) URANIUM INDUSTRY: Ministerstvo průmyslu a obchodu podepsalo s mongolskou Agenturou jaderné energetiky Memorandum o spolupráci při využívání ložisek uranové rudy v Mongolsku. Jedná se o nejaktuálnější spolupráci Mongolska a České republiky.

Vzájemné obchodní a ekonomické vztahy mezi Českou republikou a Mongolskem mají dlouhodobou tradici. Mongolsko nabízí řadu zajímavých obchodních a investičních příležitostí pro české firmy. Podpis Memoranda o spolupráci při využívání ložisek uranové rudy v Mongolsku - významný impuls pro další rozvoj obchodní a ekonomické spolupráce. Ve dnech 17. - 19. prosince 2012 proběhly v Praze rozhovory mezi českým Ministerstvem průmyslu a obchodu a mongolskou Nuclear Energy Agency, které vyústily v podpis memoranda o porozumění v oblasti jaderných technologií a uranové rudy. Za českou stranu Memorandum podepsal Milan Hovorka, náměstek ministra průmyslu a obchodu, a za mongolskou stranu Norov Tegshbayar, prezident Nuclear Energy Agency. Toto Memorandum o porozumění usnadní spolupráci českých a mongolských firem ve zmíněné oblasti, umožní zakládání společných firem a přinese řadu obchodních a investičních možností pro české firmy. Rozhovory mezi oběma stranami o spolupráci v uvedené oblasti vycházely ze základu Smlouvy o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Mongolské republiky a ze závěrů 4. zasedání smíšené česko- mongolské komise, které proběhlo 24. - 25. dubna 2012 v Ulanbátaru. Na tyto závěry navázala pracovní návštěva mongolské delegace v polovině listopadu, kdy za přítomnosti náměstka ministra Pavla Šolce a náměstka ministra Milana Hovorky bylo dohodnuto připravit k podpisu

Memorandum o porozumění v oblasti uranového průmyslu a jaderných technologií. Při jednání dne 19. prosince 2012, na jehož závěr bylo Memorandum podepsáno, oba představitelé ocenili pozitivní přínos, který bude tento dokument mít na další rozvoj spolupráce v oblasti jaderných technologií a uranové rudy. "Podpis Memoranda bude mít na vzájemné vztahy efekt "sněhové koule", když bude iniciovat nové projekty spolupráce mezi českými a mongolskými subjekty", řekl při rozhovoru náměstek Milan Hovorka. Mongolský představitel pan Norov Tegshbayar uvedl: *"Toto Memorandum je nejvýznamnějším dokumentem ve své oblasti za posledních 20 let, který umožní rozšíření spolupráce mongolských a českých firem"*. V odpovědi náměstek Hovorka potvrdil: *"Mohu stoprocentně souhlasit s tím, že je to po 20 letech, kdy se uzavírá takový významný dokument, který pozitivně ovlivní spolupráci českých a mongolských firem v oblasti jaderných technologií pro mírové využití."*³⁴

2) INEKON GROUP a.s. apod.

Dodavatel investičních celků Inekon má šanci získat hned dvě významné zakázky. První se týká výstavby stokilometrového úseku železnice v hodnotě okolo 100 milionů dolarů, druhá pak čističky odpadních vod v Ulánbátaru za 40 milionů dolarů. Tři dohody o budoucích zakázkách v řádu stovek milionů korun se týkají rozvoje těžařského města Erdenet na severu Mongolska. České firmy tam postaví nové bytové domy, inženýrské sítě a rozšíří tamní elektrárnu. Poslední zmíněnou zakázku budemít na starosti firma Grandera. "Základem úspěchu je mít v Mongolsku svého zástupce. Pomáhá nám také dobře obsazené velvyslanectví v Ulánbátaru," uvedla ředitelka Grandery Irena Kornerová. Dodala, že firma zvažuje také výstavbu obchodního centra v mongolském hlavním městě. Kromě investičních celků mají na trhu šanci i další české výrobky. Například firma Richter + Frenzel již několik let na mongolský trh dodává topenářská a sanitární zařízení. Nyní má v plánu tuto spolupráci rozšířit. "S tamními partnery nemáme problémy, Mongolové platí při odeslání zboží," říká jednatel firmy Jan Víša.

---

³⁴ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Mpo.cz* [online]. 21.12.2012. 2012 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument118839.html>.

Obrázek 4- Plánovaná výstavba železnice

zdroj: interní materiál firmy Inekon

Další projekty pro české firmy:

- Výstavba bytů ve městě Erdenet dodavatel: Hanzl -stavby, modernizace, rekonstrukce hodnota: 30 milionů dolarů
- Rozšíření tepelné elektrárny v Erdenetu o novou turbínu dodavatel: Grandera hodnota: až 10 milionů dolarů
- Čistička odpadních vod v Ulánbátaru (lokalita Emelt) dodavatel: Inekon hodnota: 40 milionů dolarů
- Výstavba inženýrských sítí ve městě Erdenet dodavatel: Avers hodnota: 13 milionů dolarů
- Založení společného podniku se zaměřením na energetické úspory investor: Bokra economy energy³⁵

---

³⁵ MODRÉ NOVINY. *Modrenoviny.cz* [online]. 25.4.2012 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: <http://www.modrenoviny.cz/ze-sveta/cesi-sahaji-po-miliardach-v-mongolsku.html>.

4.4 Česko-východoasijská obchodní komora

V letech **2004-2007** bylo realizováno zajišťování obchodních příležitostí ve vybraných asijských zemích (Čína, Mongolsko, Vietnam, Šrí Lanka, sibiřská část Ruské federace, Uzbekistán a Kazachstán) v rámci *České-Středoasijské smíšené obchodní komory*. Na základě pracovních zkušeností v asijském teritoriu z tohoto období vznikla potřeba vzniku samostatného subjektu, typu obchodní komory, který by zahrnoval skupinu středo- a východo-asijských zemí s jednotnou buddhistickou kulturní a filozofickou tradicí. Proto v roce **2007** vznikla samostatná "**Česko- východoasijská obchodní komora**". Zahájení a rozvoj činnosti *Česko-východoasijské obchodní komory*, která původně začala s partnerskou *Českou-Středoasijskou smíšenou obchodní komorou* na území Mongolska, hlavně pořádáním podnikatelských misí pro české firmy za účasti politických představitelů (a to napříč politickým spektrem) a naopak mongolských vládních a podnikatelských delegací do ČR.

Činnost ve výše uvedeném zájmovém teritoriu je založena výhradně na přímých osobních vztazích s představiteli vlád, ministerstev, státních orgánů, municipalit, politických stran i soukromých podnikatelských subjektů. Aktivita komory nejsou tedy nijak omezovány protokolem daných zemí ani českých diplomatických misí. Pouze tato forma činnosti umožňuje rozvoj neformálních, tvůrčích a živých kontaktů na všech úrovních i operativní jednání (tím i možnost rychlé realizace zajímavých obchodních případů) bez omezujících administrativně-byrokratických bariér a formalizmu. Činnost komory je založena na bázi dlouholeté osobní znalosti teritoria a jejich klíčových představitelů.

Nejvýznamnější podnikatelské mise do Mongolska:

- **27.7. - 2. 8. 2005** - mise konaná za účasti předsedy ODS Mirka Topolánka a místopředsedy PS Parlamentu ČR Vlastimila Tlustého
- **10. - 15. 10. 2005** - mise konaná za účasti poslance Evropského parlamentu Miloslava Ransdorfa
- **25. - 27. 9. 2006** - návštěva prezidenta ČR Václava Klause v Mongolsku, na jejíž iniciaci, přípravě a realizaci se Komora podílela

- **31.3. - 7.4. 2007** - mise konaná za účasti poslance evropského parlamentu letcekosmonauta Vladimíra Remka
- **6.11. - 11. 11. 2007** - 1. mise konaná pro SFŽP ČR za účasti jeho ředitele Ing. Petra Štěpánka
- **9.9. - 14. 9. 2009** - 2. mise konaná pro SFŽP ČR za účasti jeho ředitele Ing. Petra Štěpánka
- **7.3. - 15. 3. 2010** - 3. mise konaná pro SFŽP ČR za účasti jeho ředitele Ing. Petra Štěpánka
- **23. - 26. 4. 2012** - podnikatelská mise do Mongolska doprovázející náměstka ministra průmyslu a obchodu ČR M. Hovorku.

Kromě výše uvedených misí pořádala *Komora* v letech **2007 - 2011** i pracovní cesty pro profesně specializované skupiny podnikatelských subjektů a také individuální mise pro jednotlivé firmy - celkem navštívilo Mongolsko v tomto období téměř **50** českých firem.³⁶

Prezident Česko-východoasijské obchodní komory RNDr. Milan Klečka odpověděl autorce na pár otázek týkajících se podnikání v Mongolsku.

1) Myslíte si, že historický vývoj Mongolska má vliv na vývoj a rozvoj současného podnikání v Mongolsku? „Určitě ano.“

2) Který úspěšný projekt byl podle Vás rozhodující pro rozvoj česko-mongolské spolupráce? „Jednoznačně jsou to geologické práce prováděné v letech 1963 - 1990 nejvýznamnějším byl objev světového významu - ložisko Cu (Mo) rud Erdenet, které z hlediska objemu zásob (4 mil. tun Cu) patří mezi 5 největších ložisek na světě a je největší v Asii. Významnou stopu zanechali v Mongolsku také českoslovenští cementáři v 70. letech - výstavby cementárny v Darchanu, která je dodnes v provozu. Zatím lze, bohužel, stavět pouze na výsledcích spolupráce dosažených v období do r. 1990.“

---

³⁶ ASIJSKÉ KULTURNÍ CENTRUM. [Http://www.asian-center.cz](http://www.asian-center.cz) [online]. 2012 [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: http://www.asian-center.cz/?p=p_32.

3) Jakou konkrétní odbornou konzultaci nebo formu pomoci můžete jako Česko-východoasijská obchodní komora nabídnout českým podnikatelům s podnikatelským záměrem v Mongolsku? *„Kromě konzultací založených na více než 30-ti letých zkušenostech práce v daném teritoriu, také komplexní uvedení podnikatelských subjektů na mongolský trh, identifikace reálných projektů, výběr seriózních partnerů, zajištění podpory místní administrace i nejvyšších vládních orgánů.“*

4) Které odvětví má podle Vás největší potenciál pro potenciální investory z ČR? *„Za 1. především těžba a zpracování nerostných surovin, kde je možno realizovat dodávky velkých investičních celků (geologické práce, těžební a úpravárenská zařízení, stavební činnost, dopravní infrastruktura atd.), 2. stavebnictví - v rámci ambiciózního vládního projektu výstavby 100.000 bytových jednotek (realizace stavebních projektů, dodávky technologií na výrobu staveních hmot, čističky komunálních odpadních vod, výstavba nových kotelen, výstavba silnic a železnic atd.), 3. energetika - výstavba tepelných a vodních elektráren, výstavba el. rozvodné sítě, systémy regulace a měření spotřeby el. energie, výstavba alternativních zdrojů el. energie (solární, větrné a geotermální elektrárny), 4. zemědělství a potravinářský průmysl (živočišná i rostlinná výroba, technologie a zemědělská technika, veterinární přípravy a systém veterinární služby, zavlažovací systémy a s tím související zajištění zdrojů vody atd.), 5. lesnictví -systém lesního hospodářství, zalesňování - celosvětově významný projekt "Zelený (lesní) pás proti šíření pouště Gobi" (projekt zabraňující dezertifikaci krajiny) atd., 6.zdravotnictví - dodávky zdravotnických zařízení "na klíč" (nemocnice, specializované kliniky atd.), dodávky zdravotnické techniky a farmaceutických preparátů atd.“*

5) Jaké jsou Vaše dlouholeté zkušenosti v oblasti obchodních styků s Mongolskem? *„V Mongolsku působím od r. 1978 až dodnes (viz. životopis) - téměř celé Mongolsko jsem procestoval jako geolog, do r. 1995 jsem se podílel na založení několika desítek společností (podnikatelských i neziskových právních subjektů), zorganizoval několik podnikatelských misí českých vládních představitelů - viz. website ČSVAOK atd. Moji mongolští přátelé a známí pracují na všech úrovních státní správy (např. několik ministrů v současné vládě) atd. Resumé zkušeností: v Mongolsku je*

možno za určitých podmínek velmi úspěšně podnikat (zvláště v současné době rychlého ekonomického růstu).“

6) Na jaké hrozby či komplikace byste upozornil české podnikatelské subjekty, kteří mají v úmyslu působit v Mongolsku? *„Zcela zásadní je v Mongolsku výběr seriózních partnerů a také neustálá osobní účast a kontrola představitelů českého investora přímo na místě v Mongolsku (ze zkušeností by to měl být alespoň malý tým specialistů a nikoliv jednotlivec).“*

7) Podílel jste se na podepsání memoranda za URANIUM INDUSTRY. Ministerstvo průmyslu a obchodu podepsalo s mongolskou Agenturou jaderné energetiky Memorandum o spolupráci při využívání ložisek uranové rudy v Mongolsku. Jedná se o nejaktuálnější spolupráci Mongolska a České republiky. Jak byste tento projekt okomentoval? *„V této souvislosti bych použil slova, která po podpisu MOU na MPO ČR pronesl generální ředitel NEAM (Nukleární energetické agentury Mongolska), že jde o první nejvýznamnější společný projekt za posledních 25 let (kdy vzájemná spolupráce obou zemí nejenom stagnovala, ale postupně i skomírala), který by mohl mít iniciační efekt nabalující se sněhové koule.“*

8) Kam vedou Vaše první kroky při založení podniku v Mongolsku? *„FIFTA (úřad pro zahraniční investice) a právní kancelář.“*

4.5 Program rozvojové spolupráce mezi Českou republikou a Mongolskem pro období 2011-2017

Rozvojové projekty v Mongolsku jsou realizovány v následujících sektorech: výroba a dodávky energie; obchod a další služby; zásobování vodou a sanitace; zemědělství, lesnictví a rybolov; ostatní sociální infrastruktura; vzdělávání, včetně zdravotnických dodávek a služeb. Rozvojová spolupráce se geograficky soustředí do vzdálených oblastí jihu a západu, navazují také na úspěšné projekty v Ulánbátaru.

Významným problémem Mongolska zůstává nedostatek kvalitní pitné vody, což se snaží řešit hned tři rozsáhlé rozvojové projekty ČRA (Ulánbátar, Murun, Erdenet). V oblasti zemědělství, která představuje hlavní ekonomický sektor země, ČRA

implementuje projekty zaměřené na identifikaci a evidenci zvířat, podporu rostlinné produkce v semiaridních oblastech či záchranu ohroženého druhu mongolské fauny - koně Převalského, za současné podpory malého a středního podnikání místních obyvatel. Stejně tak průmyslová výroba představuje významnou část HDP země, proto se ČRA věnuje podpoře malých a středních podniků, konkrétně transferu know-how v oblasti metrologie, nezbytném pro průmyslovou výrobu a další výrobní odvětví. V oblasti vzdělávání se ČR zaměřuje na podporu decentralizace vzdělávacích služeb a na vzdělávání v oblasti učňovského školství. Cílem ČR v oblasti energetiky je budování kapacit pro moderní řízení provozů a zavádění nových technologií (Elektrárna č. 4 v Ulánbátaru).³⁷

V současné době je klíčovým dokumentem mongolské vlády pro národní rozvoj National Development Strategy 2008-2021 (NDS). Tento ambiciózní rozvojový program, který v sobě zahrnuje cíle National Indicative Programme 2011 – 2013 (NIP), tj. stanovení ústředních a vedlejších oblastí rozvoje, závazné zapojení do rozvojových aktivit institucí na centrální i provinciální úrovni, větší koordinaci donorů, se soustředí na šest prioritních oblastí: naplnění Rozvojových cílů tisíciletí, rozvoj exportu a ekonomiky založené na patřičných znalostech a vědomostech, těžba strategických minerálů, rozvoj venkova za účelem zmenšení rozdílu mezi venkovem a městem, řešení nevyváženosti ekosystému a odstranění korupce.

K hlavním prioritám mongolské vlády v nadcházejících letech patří především sektor průmyslu, těžby surovin a stavebnictví (důlní průmysl, vybudování železniční infrastruktury - propojení všech minerálních nalezišť v Mongolsku - a téměř tisíc km dlouhé sítě silnic a ulánbátarské silniční sítě, výstavba obytných domů), dále sektor výroby a dodávky energie, sektor obchodu, sektor obchodní politiky a regulace (standardizace a normy), sektor zemědělství (obnova spolupráce mezi pastevci, zpracovateli, obchodníky, pěstování zeleniny, lesní školky), sektor všeobecné ochrany životního prostředí (dekontaminace a rekultivace půdy, prevence proti desertifikaci), sektor zásobování vodou a sanitace (hodnocení zásob a kvality vody), sektor vzdělávání (vzdělávání nejchudších a zdravotně postižených, odborné a učňovské vzdělávání),

---

³⁷ ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA. *Czda.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: <http://www.czda.cz/cra/projekty/mongolsko.htm>.

sektor sociální infrastruktury a služeb, sektor zdravotnictví (zlepšení kvality zdravotnických služeb na venkově, péče o matku a dítě).

Sektor vzdělávání- podpora decentralizace vzdělávacích služeb propojení systému vzdělávání s politikou zaměstnanosti zejména v oblasti učňovského školství (v návaznosti na zemědělský sektor na venkově) pravidelné poskytování míst v programu vládních stipendií ČR v českém i anglickém jazyce. **Sektor zásobování vodou a sanitace:** spolupráce v oblasti ochrany a využívání vodních zdrojů spolupráce v oblasti sanitace a odpadového hospodářství. **Sektor sociální infrastruktury a služeb:** podpora budování kapacit a standardů v oblasti sociálních služeb sociální a zdravotnické služby pomoc nejzranitelnějším vrstvám obyvatelstva zejména na venkově spolupráce v oblasti integrace zdravotně postižených osob do společnosti. **Sektor energetiky:** zavádění nových postupů automatizace a moderní řízení provozů podpora školicích zařízení předávání nových technologií, standardů a know-how. **Sektor obchodu a dalších služeb:** tvorba pracovních míst zvyšování exportu a kvality mongolského zboží transferem norem a standard. **Sektor zemědělství, lesnictví, rybolovu:** spolupráce v oblasti živočišné a rostlinné výroby, podpora drobných a středních zemědělců. **Sektor průřezový:** podíl na budování kapacit mongolské státní správy, stabilní občanské společnosti, podpora rovného postavení žen a mužů.³⁸

Zahraniční dodávky pro projekty české zahraniční rozvojové spolupráce jsou osvobozeny od cla a DPH na základě ujednání mezi velvyslancem ČR v Mongolsku a Ministerstvem financí Mongolska, nicméně nutná je koordinace s Velvyslanectvím ČR v Ulánbátaru.

4.6 Zajišťovací a finanční podpora českého exportu

Každý zahraniční investor by měl mít na paměti především opatrnost a zajistit svou investici všemi možnými prostředky. V České republice existuje úvěrová pojišťovna se zaměřením na tržně nepojistitelná politická a komerční rizika spojená s financováním vývozu zboží, služeb a investic z České republiky. Český podnikatel se záměrem působit v Mongolsku zcela určitě využije služeb EGAP pojišťovny, zároveň

---

³⁸ ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA. *Czda.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: <http://www.czda.cz/cra/projekty/mongolsko.htm>.

může využít i Českou exportní banku pro financování svého podnikatelského plánu, tato banka nabízí několik druhů úvěrů pro české podnikatele.

1) Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP, a. s.)

EGAP pojišťuje zejména bankovní úvěry se splatností delší než 2 roky na financování vývozu velkých energetických, strojních a technologických zařízení, investičních celků, dopravních staveb a investic, a to především do zemí, kde politické, ekonomické a právní prostředí přináší větší míru nejistoty a vyšší riziko nezaplacení na straně kupujících. Doplnuje tak nabídku komerčních úvěrových pojišťoven, vyplňuje stávající mezeru na trhu a působí jako standardní vývozní úvěrová pojišťovna plnící roli státního nástroje na podporu exportu. Pojišťovací služby poskytuje všem vývozcům českého zboží, služeb a investic bez rozdílu jejich velikosti, právní formy a objemu pojištěného vývozu. EGAP byl založen v roce 1992 jako akciová společnost plně vlastněná státem. Česká republika svá akcionářská práva vykonává prostřednictvím Ministerstva financí ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Ministerstva zahraničních věcí ČR a Ministerstva zemědělství ČR. Ve své činnosti se řídí zákonem o pojišťovnictví a zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.³⁹

EGAP vymezuje klasifikace zemí podle míry teritoriálního rizika, tato klasifikace se provádí periodicky na základě výsledků ekonometrického modelu zpracovávajícího nejaktuálnější údaje MMF a Světové banky o finanční a ekonomické situaci klasifikované země a údaje o platební zkušenosti vývozních úvěrových pojišťoven zemí účastníků Konsensu OECD. Vedle indikátorů rizikivosti vyhodnocených modelem se zvažuje i nekvantifikovatelný faktor politického rizika a další faktory a zkušenosti nezahrnuté do vstupních dat modelu. Země jsou klasifikovány, tj. zařazovány, do 7 rizikových kategorií, kde 7. kategorii představují země s nejvyšší úrovní teritoriálního rizika a 1. kategorii země s minimální úrovní rizika. Do kategorie 0 (nula) patří země, u kterých se neuvažuje s existencí teritoriálních

---

³⁹ EGAP. Egap.cz. [online] 2012. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/o-spolecnosti/profil/index.php>.

rizik a pojištění komerčních rizik by mělo probíhat na tržním principu, tj. bez státní podpory. Klasifikace každé země probíhá zpravidla jednou ročně, nedojde-li k mimořádnému vývoji.⁴⁰

Poslední zasedání zemí Konsensu OECD 23. -24. 1. 2013 v Paříži bylo ohodnoceno celkem 42 zemí (u 3 zemí nastala změna) a kategorizace je platná od 31. 1. 2013. Mongolsko je zařazeno do kategorie číslo 5, pro srovnání Česká republika patří do kategorie číslo 0.

EGAP nabízí rozsáhlé portfolio produktů pro zahraniční investory jako: pojištění krátkodobého vývozního dodavatelského úvěru, pojištění bankou financovaného krátkodobého vývozního dodavatelského úvěru apod. Tato práce se zaměří především na produkt: Pojištění bankou financovaného střednědobého a dlouhodobého vývozního dodavatelského úvěru. Bankou financovaným vývozním dodavatelským úvěrem je úvěr, poskytnutý vývozcem zahraničnímu dovozci formou odkladu platby za dodané zboží nebo služby, který následně od vývozce odkoupí banka bez možnosti zpětného vrácení. U střednědobého a dlouhodobého vývozního dodavatelského úvěru je splatnost delší než 2 roky. Vzhledem k tomu se podmínky pojištění řídí pravidly Konsensu OECD, jež mj. vyžadují, aby zahraniční dovozce zaplatil minimálně 15% předem. EGAP si také vyhrazuje právo vyžadovat od vývozce předložení posudku o vlivu vývozu na životní prostředí v zemi dovozce. Pojištěným je banka proti riziku, že zahraniční dovozce ve stanoveném termínu řádně nezaplatí celou dlužnou částku. Pojistnou smlouvu podepisuje také vývozcem, který se zaručuje, že splní všechny své závazky a žádným způsobem neohrozí splacení úvěru.

---

⁴⁰EGAP. Egap.cz [online]. 2012. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/informace-zemi/index.php>.

2) Česká exportní banka- ČEB, a.s.

V souladu s příslušnými dokumenty OECD je vývozce resp. žadatel o státem podpořené exportní financování m. j. povinen prohlásit, že mu jsou známa ustanovení Úmluvy OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodním obchodě, a zavázat se, že učiní všechna opatření nutná k jejich dodržování; doložit, že vyvinul a uplatňuje takové systémy manažerské kontroly, které bojují proti podplácení v souladu s českým právním systémem; prohlásit, že ani on ani nikdo jednající jeho jménem jako zprostředkovatel nebyl a ani nebude zapojen do podplácení v příslušné transakci; prohlásit, že on ani kdokoli jednající jeho jménem ve spojení s transakcí není v současnosti obžalován u soudu ani nebyl pravomocně odsouzen v období 5 let předcházejících žádosti ani nebyl předmětem obdobného administrativního opatření za porušení zákonů proti podplácení zahraničních veřejných činitelů kterékoli země; na vyžádání oznámit totožnost osob, jednajících jeho jménem ve spojitosti s transakcí a uvést částku a účel provizí a poplatků těmto osobám zaplacených anebo dohodnutých zaplatit.

Základní podmínky pro poskytnutí financování Českou exportní bankou jsou: vyhovující vývozní kontrakt (smlouva o vývozu), podíl českých producentů na celkové hodnotě vyváženého zboží/ služeb min. 50% (ve výjimečných případech může být % nižší), zajištění přijatelné pro ČEB, především pojištění úvěrových rizik EGAP, popř. jinou exportní pojišťovnu, vyrovnané závazky vůči státu, proti žadateli nesmí být vedeno konkursní řízení. Poskytnutí finančních prostředků je podmíněno sjednáním zajištění, pokud není sjednáno pojištění vývozních úvěrových rizik u EGAPU nebo jiné exportní pojišťovny. Financování je poskytováno výlučně v souvislosti s vývozem. Konečným příjemcem tedy může být pouze vývozce (tj. právnická osoba se sídlem v ČR, výjimečně i fyzická osoba s trvalým pobytem v ČR), zahraniční odběratel českého vývozu, u některých druhů úvěrů také výrobce produkující pro vývoz či český investor investující v zahraničí. Jako mezičlánek může fungovat tuzemská či zahraniční banka. I když je typickým klientem ČEB větší podnik exportující stroje, zařízení či investiční celky, jsou její produkty a služby určeny všem podnikům v ČR, které se zabývají vývozem a splňují požadovaná kritéria. Financování ČEB není segmentově limitováno. Neexistuje jednoznačná odpověď - skoro každý obchodní případ klientů ČEB je specifický a nelze a priori stanovovat nějakou lhůtu, kterou by za všech okolností bylo

možno dodržet. Při včasném předání veškerých potřebných podkladů činí obvyklá doba vyřízení úvěru u relativně jednodušších, standardních případů do 2 měsíců, tato doba se však může lišit se stoupající složitostí obchodního případu.⁴¹

Mezi nejvyužívanější produkty ČEB patří tyto produkty:

- a) Přímý vývozní dodavatelský úvěr
- b) Přímý odběratelský úvěr
- c) Nepřímý vývozní odběratelský úvěr
- d) Úvěr na financování výroby (před-exportní úvěr)

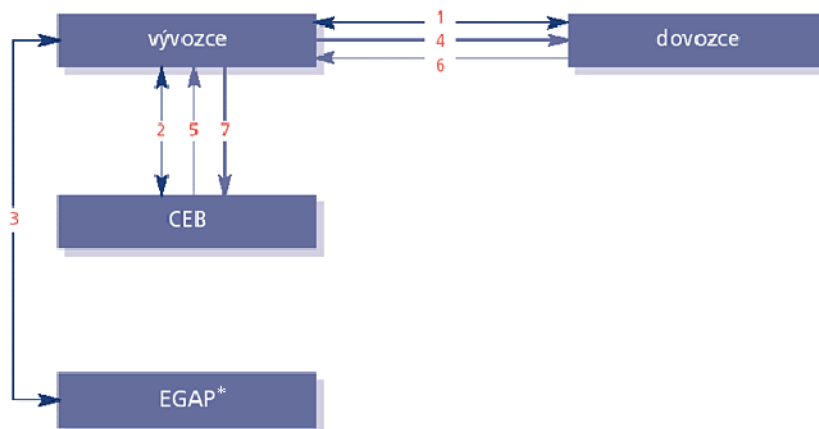
---

⁴¹ ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA. *W*www.ceb.cz [online]. 2012 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/content/view/17/1/>.

a) Na následujícím obrázku jsou popsány vztahy vývozce (českého exportéra), dovozce (zahraničního importéra), úvěrové banky (v tomto případě ČEB, může to být jakákoliv jiná banka poskytující exportní úvěr) a exportní pojišťovny EGAP. Krok č. 1 na následujícím obrázku představuje: Smlouvu o vývozu, jejímž předmětem je dodávka zboží a/nebo služeb. Krok č. 2: Úvěrová smlouva mezi dovozcem a ČEB, následuje krok č. 3: Smlouva o pojištění vývozních úvěrových rizik mezi vývozcem a EGAP, krok č. 4: Dodávka zboží a/nebo služeb mezi vývozcem a dovozcem, krok č. 5: Čerpání úvěru vývozcem od ČEB, krok č. 6: Platba za dodané zboží a/nebo služby mezi vývozcem a dovozcem a nakonec krok č. 7: Splácení úvěru ČEB vývozcem.

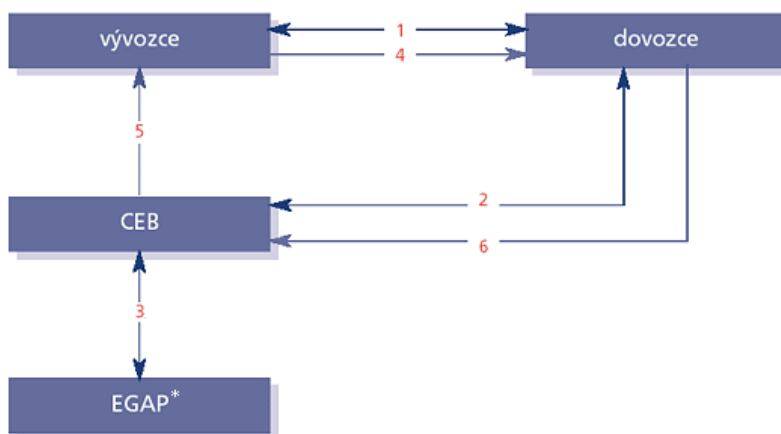
Obrázek 5- Přímý vývozní dodavatelský úvěr

zdroj: www.ceb.cz

b) Přímý vývozní odběratelský úvěr se liší od předchozího úvěru tím, že dovozce má přímé vazby na ČEB (v tomto případě ČEB, může to být jakákoliv jiná banka poskytující exportní úvěr např. Komerční banka) a příjemcem úvěru je zahraniční dovozce. Krok č. 1 představuje Smlouva o vývozu, jejímž předmětem je dodávka zboží a/nebo služeb, krok č. 2: Úvěrová smlouva, krok č. 3: Smlouva o pojištění vývozních úvěrových rizik, krok č. 4: Dodávka zboží a/nebo služeb, krok č. 5 Čerpání odběratelského úvěru přímo ve prospěch vývozce a poslední krok č. 6 Splácení úvěru dovozcem přímo ČEBu.

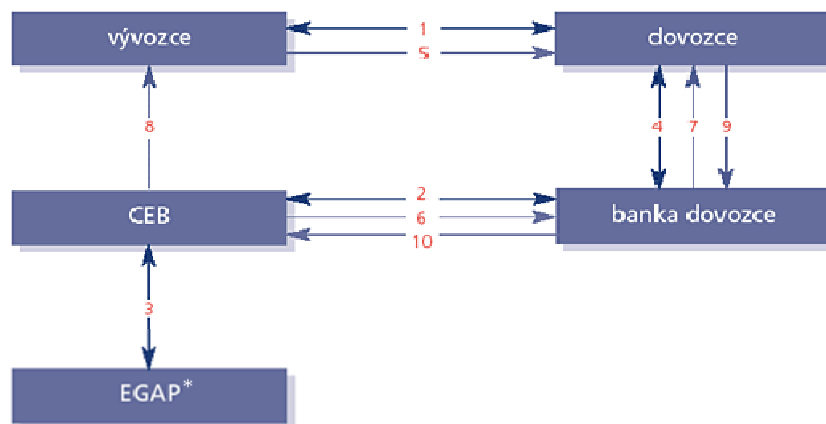
Obrázek 6- Přímý vývozní odběratelský úvěr

zdroj: www.ceb.cz

c) Nepřímý vývozní odběratelský úvěr (příjemcem úvěru je banka zahraničního dovozce), který bude popsán na následujícím obrázku, se liší od přímého vývozního odběratelského úvěru tím, že do schématu úvěrového obchodu je zahrnuta i zahraniční banka dovozce. Tato zahraniční banka jedná s ČEBem na bázi mezibankovních smluv o úvěru. Krok č. 1 znázorňuje Smlouvu o vývozu, jejímž předmětem je dodávka zboží a/nebo služeb, krok č. 2: Mezibankovní úvěrová smlouva, krok č. 3: Smlouva o pojištění vývozních úvěrových rizik, krok č. 4: Úvěrová smlouva, krok č. 5: Dodávka zboží a/nebo služeb, krok č. 6: Poskytnutí odběratelského úvěru prostřednictvím banky dovozce, krok č. 7: Poskytnutí úvěru z prostředků získaných od ČEB, krok č. 8 Čerpání odběratelského úvěru přímo ve prospěch vývozce, krok č. 9: Splácení úvěru dovozcem jeho bance a poslední krok č. 10 Splácení úvěru bankou dovozce ČEBu.

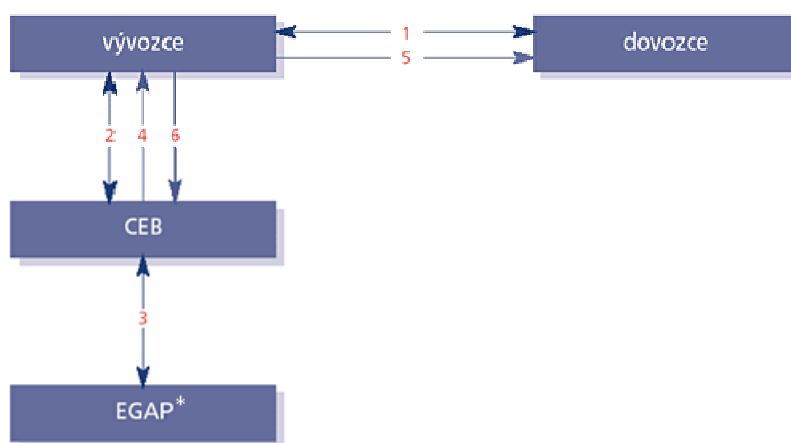
Obrázek 7- Nepřímý vývozní odběratelský úvěr

zdroj: www.ceb.cz

d) Zvláštním druhem exportních úvěrů je Úvěr na financování výroby (tzv. před-exportní úvěr). Umožňuje českému výrobcí, resp. vývozci financovat náklady spojené s realizací dodávek pro zahraničního kupujícího (dovozce). Tento úvěr zahrnuje financování: nákladů na nákup surovin, materiálu a ostatních komponentů určených k výrobě pro vývoz, nákladů na materiálové předzásobení, režijních nákladů, osobních nákladů, tj. nákladových mezd a nákladů sociálního a zdravotního pojištění a nákladů spojených s pořízením investičního majetku pro realizaci výroby pro vývoz. Následující schéma mapuje vazby modelu před-exportního úvěru. Krok č. 1 znázorňuje: Smlouvu o vývozu, jejímž předmětem je dodávka zboží a/nebo služeb, krok č. 2: Úvěrová smlouva, krok č. 3: Smlouva o pojištění vývozních úvěrových rizik, krok č. 4: Čerpání úvěru na základě dokladů potvrzujících vynaložení nákladů na výrobu, krok č. 5: Dodávka zboží a/nebo služeb po ukončení výroby, a poslední krok č. 6: Splácení úvěru buď z neodvolatelného dokumentárního akreditivu vystaveného z příkazu dovozce, nebo z čerpání vývozního odběratelského úvěru, resp. z čerpání vývozního dodavatelského úvěru.

Obrázek 8- Předexportní úvěr

zdroj: www.ceb.cz

3) Komerční banka, a. s.

Komerční banka a. s. také poskytuje exportní odběratelské úvěry pro zahraniční investory. Jejich úvěrové portfolio je velmi srozumitelně popsáno na webu Komerční banky a. s. Exportní úvěry umožňují financovat investiční celky včetně doprovodných služeb a uvedení investice do provozu, financovat kusové dodávky investičního a strojírenského charakteru včetně dodávek náhradních dílů, financovat vývoz lodí, jaderných elektráren a letadel (podle zvláštních směrnic pro takové úvěrování), rozšířit Vaše možnosti na poli zahraničního obchodu.

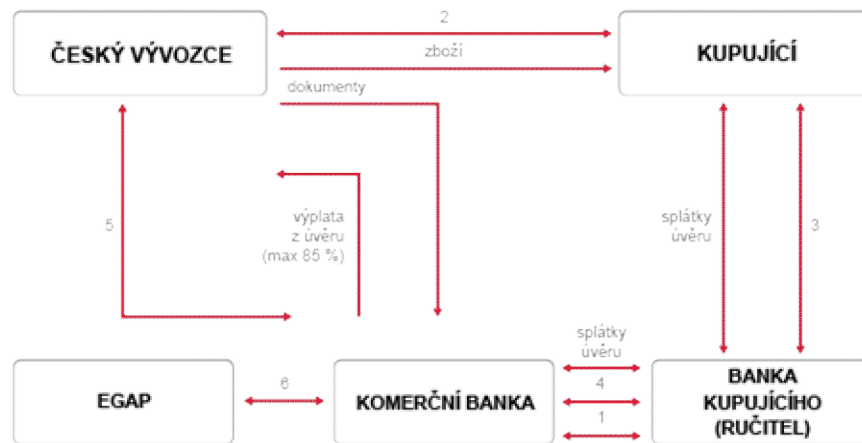
Výhodami těchto exportních úvěrů jsou rychlé proplacení exportní pohledávky dodavateli z úvěru poskytnutého zahraničnímu kupujícímu nebo jeho bance, úvěr nezatěžuje rozvahu exportéra, úvěrovým dlužníkem je zahraniční kupující, případně jeho banka, úvěr umožňuje českým exportérům, kteří se účastní nabídkového řízení v zahraničí, předložit současně s technickou nabídkou také nabídku financování, což je velmi často požadováno. Banka připraví nabídku podmínek, za kterých je ochotna poskytnout financování snadnější projednání návazných úvěrových potřeb exportéra (předfinancování, záruční instrumenty) pomoc při volbě vhodného zahraničního partnera na základě provedených analýz zúčastněných stran v projektu.⁴²

Komerční banka, a. s. nabízí velmi podobné produkty v rámci exportního úvěrování jako ČEB, nicméně je důležité pochopit princip těchto úvěrů. Následující obrázek popisuje podobný úvěr jako úvěry předcházející, ale je poskytován jinou bankovní institucí a na lehce odlišném principu tzv. rámcové úvěrové linky. Není nutné, se v každém případě obracet na ČEB, exportér má tedy více možností. Krok č. 1 představuje Rámcovou úvěrovou linku, krok č. 2: Obchodní kontrakt, krok č. 3: Interní úvěrová smlouva, krok č. 4: Úvěrová smlouva (dílčí, individuální), krok č. 5: Smlouva o realizaci financování a jako poslední následuje krok č. 6: Pojištění úvěrového rizika.

---

⁴²Komerční banka, a.s. Kb.cz [online]. 2013 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-nad-60milionu/sluzby-pro-obchod-a-export-konverze/financovani-obchodu/exportni-odberatelsky-uver.shtml>.

Obrázek 9- Rámcová úvěrová linka s bankou odběratele od Komerční banky

zdroj: www.kb.cz

Před čerpáním úvěru se v souvislosti s rámcovou úvěrovou linkou uzavírají tyto smlouvy:

- v některých případech - mezibankovní rámcová úvěrová linka předem uzavřená mezi KB a zahraniční bankou kupujícího
- obchodní kontrakt o dodávce mezi vývozcem a zahraničním kupujícím
- interní úvěrová smlouva mezi zahraničním kupujícím a jeho bankou
- dílčí (individuální) úvěrová smlouva mezi KB a zahraniční bankou kupujícího
- smlouva o realizaci financování obchodního případu (závazek vývozce splnit povinnosti vůči KB)
- pojistná smlouva mezi KB a EGAP⁴³

⁴³Komerční banka, a. s. *Kb.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-nad-60-milionu/sluzby-pro-obchod-a-export-konverze/financovani-obchodu/exportni-odberatelsky-uver.shtml>.

4) Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.

Velmi zajímavým produktem pojišťovny EGAP je další produkt na podporu exportérů. Jedná se o výjimečný model neboli extrémní jev v zahraničním exportu. Může nastat situace, kdy exportér nepotřebuje získat úvěr pro svou zahraniční investici, ale potřebuje ji finančně zajistit. Tuto situaci řeší jeden z produktů pojišťovny EGAP: Pojištění investic českých právnických osob v zahraničí.

Investicí v zahraničí je každá majetková hodnota poukázaná do zahraniční dceřiné společnosti v souvislosti s hospodářskými aktivitami českého investora. Může se například jednat o výstavbu nové výrobní kapacity na „zelené louce“, stejně jako o koupi již zavedené výroby, o získání majetkového podílu v zahraniční společnosti, nebo o dodatečný kapitál na podporu obchodní expanze zahraniční společnosti. Investice musí představovat dlouhodobý závazek investora na dobu nejméně 3 let. Investorem může být jakákoli česká právnická osoba. U investice s potenciálními dopady na životní prostředí si EGAP vyhrazuje právo vyžadovat od investora předložení odborného posudku. Pojištění chrání investora před rizikem zamezení převodu výnosů z investice, vyvlastnění nebo politicky motivovaného násilného poškození.⁴⁴

Pojistnou událostí je úplné nebo částečné znehodnocení investice, úplné nebo částečné neprovedení transferu dividend, výnosů, zisků po zaplacení všech daní a poplatků z pojištěné investice ani v průběhu čekací (karenční) doby v důsledku teritoriálních nebo jiných nekomerčních příčin, kterými jsou nemožnost konverze výnosů, vyvlastnění, politické násilné činy a porušení smluvních závazků hostitelským státem. Výše pojistného závisí především na hodnocení rizikovosti hostitelského státu, na investici a na výši spoluúčasti. Sjednaná výše pojistného již v sobě zahrnuje možné zvýšení nebo snížení pojistného rizika a je neměnná po celou dobu trvání pojištění.⁴⁵

---

⁴⁴ EGAP. *Egap.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/pojistne-produkty/produkt-i/strucny-popis-pojistneho-produktu-kontakty/index.php>.

⁴⁵ EGAP. *Egap.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/pojistne-produkty/produkt-i/strucny-popis-pojistneho-produktu-kontakty/index.php>.

5 Podnikání v Mongolsku

Mnoho ekonomik světa provedlo reformy, aby dosáhly ideálního stavu v podnikatelské sféře převážně jako součást velkých reformních programů. Mnoho studií prokázalo, že výhody zefektivnění startovacího procesu v podnikání přináší spokojenost a úspory pro zahraniční investory. Tyto faktory ovlivňují přísun většího množství investic a pracovních příležitostí. Prioritními oblastmi přímých investic v Mongolsku jsou převážně těžba nerostných surovin, energetika, stavebnictví, infrastruktura, cestovní ruch a zpracování zemědělských surovin (včetně živočišných produktů).

Komoditní struktura mongolského vývozu je stabilně nejvíce orientovaná na vývoz minerálů, jen v roce 2011 činily nerostné suroviny 89 % z celkového vývozu (z toho v objemu 47 %, uhlí a 20 % měděný koncentrát), dále pak textil a textilní výrobky 5 %, kameny, vzácné kovy a šperky, živá zvířata, maso a výrobky živočišného původu. Hlavní dovozní komodity, jejichž pořadí se neustále mění, do Mongolska představovaly v roce 2011 stroje a zařízení (27 %), dopravní zařízení (23 %), nerostné suroviny (hl. ropa; 19 %), potravinářské výrobky a chemikálie. Obdobnou strukturu bylo možno pozorovat i v r. 2012, nicméně docházelo ke komplikacím s odběrem ze strany Číny a poklesu cen nerostných surovin.⁴⁶

---

⁴⁶ CZECH TRADE. *Http://www.businessinfo.cz/* [online]. 1.10.2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: *http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-zahranicni-obchod-zeme-18684.html#sec2*.

5.1 Mongolské právo v podnikatelském sektoru

Tato kapitola se věnuje výpisu mongolských zákonů, které svým způsobem upravují nebo definují podnikatelskou sféru nebo do ní zasahují. Názvy zákonů jsou uvedeny v originálních názvech pro možné rychlé dohledání.

- Company law of Mongolia
- Customs tariff law of Mongolia
- Enviromental protection law of Mongolia
- On the legal status of foreign Citizen
- Foreign invesment law of Mongolia
- General law od taxation of Mongolia
- Excise tax law of Mongolia
- Law on labour of Mongolia
- Law of Mongolia on land
- On free zones
- Law of Mongolia on land fees
- Law of Mongolia on trade names and trademarks
- Law of Mongolia on licensing
- Law of Mongolia on water
- Mineral law od Mongolia
- Economic entity and organization income tax law of Mongolia
- Law on technology transfer
- Tax law
- Law on legal status of for Citizen
- **Law on the regulation of foreign investment in entities operating in strategic sectors** (Zákon o regulaci zahraničních investic do strategických sektorů- tento zákon vstoupil v platnost 17. 5. 2012).

Nejnovější Zákon o regulaci zahraničních investic (Law on Regulation of Foreign Investment in Business Entities Operating in Sectors of Strategic Importance) byl schválen na zasedání Velkého Churalu (parlament Mongolska) dne 17. května 2012. Schválena byla mírnější verze než původně navrhovaná, i přesto budí kontroverzi a

nejistotu. Zákon byl sice schválen, tudíž vstoupil v platnost, avšak objevuje se zde absence prováděcích pravidel a vyhlášek, např. není vůbec jasné, kdo je „state administrative body responsible for foreign investment,“ která má vydávat povolení. Zákon stanovuje celkem tři strategické sektory: **těžbu, bankovníctví a finance, média, informace a komunikace**). Investoři a další jmenovaní do strategických sektorů musí procházet určitými procedurami jako ohlásit nabytí 5 % akcií a více, požádat o povolení vládu skrze speciální orgán při transakcích specifikovaných v článku 6, je nutné požádat o povolení Parlament skrze další orgány, pokud investice splňuje podmínky článku 4.7 (podíl ve firmě více než 49 % a současně hodnota investice více než 100 mld. MNT). Již existující subjekty (čl. 8.2) mají informovat o vlastnictví min. 5 % ve firmách strategického významu do 180 dní od vstupu zákona v platnost. Článek 4.8 navíc hovoří i o preferenci národních subjektů při subdodávkách.

5.2 Korupce v Mongolsku

Podle hnutí proti globální korupci Transparency International se Mongolsko zařadilo podle Corruption perceptions indexu v roce 2012 na stupnici 94 ze 176. Tento index vnímání korupce řadí země nebo území podle toho, jak je zkorumpovaný veřejný sektor dané země. Jedná se o celkový index vycházející z údajů týkajících se korupce z odborných a obchodních průzkumů prováděných různými nezávislými institucemi. Podle agentury Transparency International si Mongolsko také drží skóre 36, tato stupnice pro skóre je velmi jednoduchá k vysvětlení. Stupeň 0 představuje velmi zkorumpovanou zemi a stupeň 100 představuje čistou zemi bez korupce.

Pro představu jako roli hraje korupce v Mongolsku, slouží následující článek:

„Ulánbátar - Bývalý mongolský prezident Nambaryn Enchbajar musí do vězení, pokud neuspěje s odvoláním. Soud vyměřil hlavě státu z let 2005 až 2009 čtyři roky nepodmíněně za korupci. Měl se jí dopustit podvody při privatizaci luxusního hotelu v Ulánbátaru a při nakládání se zahraniční televizní technikou, kterou dostal stát darem a

*prezident ji použil k vybavení stanice, kterou sám kontroluje. Enchbajar označil obvinění za smyšlená a politicky motivovaná. Proces je pro Mongolsko přelomový, protože ještě nikdy nestál před soudem tak vysoce postavený politik. Odsouzenec je stále předsedou Mongolské lidové revoluční strany, která do roku 1990 vládla v zemi několik desetiletí. V dobách, kdy Mongolsko patřilo ke komunistickým satelitům Sovětského svazu. V nedávných volbách ale strana skončila druhá za Demokratickou stranou, přesto pokračují vyjednávání o možné koalici. Enchbajarova strana ale pohrozila, že nyní koaliční rozhovory opustí. Enchbajar patří k těm, kteří prosazují masivní zahraniční investice do mongolského nerostného bohatství. Především do těžby uhlí, mědi a zlata.*⁴⁷

Faktory, které přispívají ke korupci v Mongolsku:

- zastření hranice mezi veřejným a soukromým sektorem, které vyvolávají systémové střety zájmů na téměř všech úrovních,
- nedostatek transparentnosti a přístupu k informacím, které se týkají vládních funkcí, což přináší další vlnu kritiky, že média jsou ovládána a brání občanům zúčastnit se politických diskuzí a státního dohledu,
- nedostatečný systém státní služby, který vede k vysoce zpolitizované veřejné správě,
- slabé kontroly vládních institucí jako jsou Mongolian Independent Authority Against Corruption (IAAC)- nezávislá organizace proti korupci, the Bank of Mongolia- Mongolská národní banka, National Audit Office, stálé parlamentní výbory, Prosecutor General (generální prokurátor), Generalized State Inspection Agency (generální inspekce), State Property Committee a různá oddělení pod záštitou ministerstva financí.

Výše uvedené systémové nedostatky vedly k evoluci korupce v Mongolsku. Heslo "následuj peníze" znamená, že úplatky v nejdůležitějších měřítkách se obecně

---

⁴⁷ Aktuálně.cz. Mongolové poslali exprezidenta do vězení. Za korupci [online]. 3.8.2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/asia-a-pacifik/clanek.phtml?id=753473>.

vyskytují nejčastěji v odvětvích a sektorech, kde je největší potenciál pro finanční zisk. Je nutné, aby Mongolsko a mezinárodní společenství přijímali další opatření dříve, než korupce v zemi bude nezvladatelná. Mongolsko především potřebuje nastavit účinné překážky pro korupční jednání na správních a vládních úrovních. Ve zkratce je nutné zmínit, že potřebná je transparentnost a účinný způsob občanského dohledu, stejně tak uvnitř vládních kontrol. Bez těchto velkých změn se tento velký problém Mongolska nikdy nevyřeší.⁴⁸

5.3 Zóny volného obchodu v Mongolsku

„Free zóny“ představují část území Mongolska, kde platí zvláštní podmínky pro podnikání a investice. Zóny volného obchodu by měly být považovány za území, která jsou osvobozena z hlediska daní a cel. V Mongolsku zatím nefungují zóny volného obchodu, ale nachází se ve stádiu zrodu. V r. 2004 zahájila mongolská vláda program zón volného obchodu. Připravuje se vybudování dvou zón volného obchodu na hlavních hraničních přechodech při trans-mongolské magistrále s Ruskou federací- Altanbulag a jedna volná ekonomická zóna na hraničním přechodu s Čínskou lidovou republikou- Zamyn Úd. Zároveň se připravuje odpovídající legislativa pro Altanbulag. Třetí místo pro zóny volného obchodu se zvažuje na západě Mongolska v Tsagán Núru. V zónách volného obchodu investoři mohou využívat výhodnější korporační daňové schéma, cla, jiné poplatky, zjednodušené hraniční kontroly, jednodušší zápisy firem i celní odbavení a další služby.⁴⁹

---

⁴⁸ Přeloženo z: EMBASSY OF THE UNITED STATES. Mongolia investment climate 2013: ECONOMIC AND COMMERCIAL SECTION OF THE U.S. EMBASSY ULAANBAATAR, MONGOLIA. 2013, 84 s.

⁴⁹ Přeloženo z: MINISTERSTVO HOSPODÁŘSKÉHO ROZVOJE MONGOLSKA, odbor dohledu a registraci zahraničních investic- FIFTA. *Investmongolia.com* [online]. 2013 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.investmongolia.com/forum/projects/tusul26.pdf>.

5.4 Ministerstvo hospodářského rozvoje Mongolska, odbor dohledu a registraci zahraničních investic- FIFTA

Mongolsko nabízí investorům zajímavé konkurenční výhody oproti jiným zemím. Strategická poloha Mongolska usnadňuje přístup k trhu Ruska a Číny, které jsou jistě zajímavými hráči na poli mezinárodního trhu. Mongolsko má relativně transparentní a nekomplikovaný proces registrace podniku, který probíhá na 3 institucích zvláště: FIFTA (Agentura pro zahraniční investice a zahraniční obchod), SRO (Státní registrační úřad), místní daňový úřad. Celkový proces, včetně příprav dokumentů a překladů, se odhaduje na 4 týdny.

FIFTA je orgán zodpovědný za podporu a usnadnění přímých zahraničních investic v Mongolsku, jedná se o orgán státní správy odpovědný za zahraniční investice a je pověřen následujícími funkcemi:

- povýšení Mongolska na investičně atraktivní destinaci
- implementace politik a právních předpisů s ohledem na zahraniční investice
- získání statistických dat od orgánů státní správy, které mají na starost trh práce, daně, zakázky, sociální pojištění a cizince
- registrace podnikatelských subjektů se zahraniční investicí
- kontrola přímých zahraničních investic a jejich politik včetně právních předpisů
- analýza přímých zahraničních investičních situací a tvoření prognóz⁵⁰

Kontaktní údaje: Foreign Investment Regulations and Registration Department of Ministry of Economic Development, Office - 8th floor, Government Building - 11, Sambuu Street - 11, Ulaanbaatar - 211238, Mongolia, Phone: +976-11-326040, Fax: +976-11-324076, www.investmongolia.com.

---

⁵⁰Přeloženo z: MINISTERSTVO HOSPODÁŘSKÉHO ROZVOJE MONGOLSKA, odbor dohledu a registraci zahraničních investic- FIFTA. *Investmongolia.com* [online]. 2013 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://investmongolia.com/fiftanew/contents.php?id=14&sId=19&lang=Eng>.

Kroky k založení a fungování podniku v Mongolsku ve spolupráci s FIFTOU:

- před-registrace (ověření jména nebo rezervace, notářské ověření),
- registrace,
- post registrace (registrace sociálního zabezpečení, razítko firmy).

Potřebný čas k dokončení kroků potřebných k založení podniku nezahrnuje čas, který podnikatel stráví nad hledáním informací. Každý krok vyžaduje jeden den, procedura je ukončena po obdržení všech nutných podkladů k dané proceduře. Neexistuje prioritní přístup úředníků k jednotlivcům. Nutné náklady k dokončení těchto postupů jsou jen oficiální (% příjmu na obyvatele), nepřístupné jsou úplatky pro úředníky, žádné profesionální poplatky pouze placený servis vyžadovaný zákonem (% příjmu na obyvatele), tyto peníze jsou před registrací uloženy v bance nebo u notáře. Firma je společnost s ručením omezeným, která se nachází v hlavním městě. Firma vede svoji činnost v komerčních záležitostech a její startovací kapitál je desetinásobek příjmu na obyvatele, má obrát stonásobek příjmu na obyvatele, zaměstnává nejméně 10-50 zaměstnanců. Firma nemá nárok na investiční pobídky nebo zvláštní výhody. Společnost si pronajímá kancelářské vybavení a prostory a není majitelem nemovitosti.

5.5 Potřebné kroky a dokumenty k podnikatelské činnosti v Mongolsku (FIFTA)

A. Seznam dokumentů potřebných pro založení investiční společnosti v Mongolsku viz příloha E:

- 1) žádost, která by měla být adresována přímo FIFTĚ,
- 2) **představení investora**- pokud se jedná o investora jednotlivce, je nutné, předložit kopii pasu a vyplnit formulář pro investory, který se nachází v příloze C v originální podobě v anglickém jazyce i v mongolštině, v případě, že se jedná o právnickou osobu, předkládá se kopie osvědčení a krátké představení firmy,
- 3) **povolení názvu firmy**- toto povolení může investor získat od State Registration Office of Mongolia (Národní registrační úřad Mongolska).

- 4) **bankovní popis**- tento popis vydává investorům mongolská národní banka pro dané území,
- 5) **stanovy a zakladatelská smlouva společnosti**- pokud jde jen o jednoho investora, je třeba použít jen stanovy. Pokud se jedná o dva a více investorů je třeba předložit oba dokumenty v mongolštině a v jiném dalším jazyce, který si zvolí investor sám v minimálně čtyřech vyhotoveních s ověřením u notáře. Startovací investice nesmí být méně než 100 000 USD,
- 6) **adresa firmy**- adresa firmy, kde vede firma své převážné aktivity, pokud jde o pronájem, je potřebné doložit nájemní smlouvu. Musí být poskytnuta studie proveditelnosti nebo podnikatelský plán každého druhu činnosti, kterého společnost plánuje držet.

B. Seznam potřebných dokumentů pro změny v osvědčení o zahraničních investicích subjektu (viz příloha B):

- 1) **prodloužení doby osvědčení musí obsahovat:** úřední dopis, popis z finančního úřadu, originál nebo ověřená kopie certifikátu zahraničních investic subjektu a kopie National registration certificate (národní registrační certifikát),
- 2) **změna počtu akcionářů vyžaduje:** úřední dopis, rozhodnutí nejvyššího orgánu ve společnosti ve dvou jazycích, převedení majetku/ prodej, dárcovství/ dohoda vždy vyhotovené ve dvou jazycích, notářsky ověřené přeskupení nebo dodatek zakladatelské smlouvy, opět ve dvou jazycích, kopie pasu a registrační formulář nového investora, kopie osvědčení a stručné představení, pokud jde o právnickou osobu, bankovní popis nového investora, originál nebo notářsky ověřená kopie osvědčení o zahraničních investicích daného subjektu a kopie National registration certificate (Národní registrační certifikát),
- 3) **změna v souvislosti s novými činnostmi:** úřední dopis, rozhodnutí nejvyššího orgánu ve společnosti ve dvou jazycích, notářsky ověřenou kopii zvláštního povolení, notářsky ověřené přeskupení nebo dodatek zakladatelské smlouvy, opět ve dvou jazycích, přezkoumání od State Specialized Inspection Agency on place of work (Státní specializovaná

kontrola pro místa výkonu práce), původní kopii osvědčení o zahraničních investicích subjektu,

- 4) **změna jména společnosti:** úřední dopis, rozhodnutí nejvyššího orgánu ve společnosti ve dvou jazycích, ověřovací list na jméno společnosti, notářsky ověřené přeskupení nebo dodatek zakladatelské smlouvy, ve dvou jazycích, přezkoumání od State Specialized Inspection Agency on place of work (Státní specializovaná kontrola pro místa výkonu práce), původní kopii osvědčení o zahraničních investicích subjektu,
- 5) **změna na akciový fond:** úřední dopis, rozhodnutí nejvyššího orgánu ve společnosti ve dvou jazycích, notářsky ověřené přeskupení nebo dodatek zakladatelské smlouvy, ve dvou jazycích, bankovní popis, účetní záznamy, přehled nemovitostí a hmotného majetku, notářsky ověřené přeskupení nebo dodatek zakladatelské smlouvy, ve dvou jazycích, přezkoumání od State Specialized Inspection Agency on place of work (Státní specializovaná kontrola pro místa výkonu práce), původní kopii osvědčení o zahraničních investicích subjektu,
- 6) **anulace nebo likvidace investic zahraničním investičním subjektem:** úřední dopis, rozhodnutí nejvyššího orgánu ve společnosti ve dvou jazycích, popis od finančního úřadu umožňující likvidaci, popis od úřadu Customs General Administration certifying, který vydá prohlášení absenci daňových závazků, notářsky ověřené přeskupení nebo dodatek zakladatelské smlouvy, ve dvou jazycích, přezkoumání od State Specialized Inspection Agency on place of work (Státní specializovaná kontrola pro místa výkonu práce), původní kopii osvědčení o zahraničních investicích subjektu.

C. Seznam dokumentů potřebných pro získání nebo rozšíření investorské karty:

FIFTA je vydavatelem investorských karet, tyto karty jsou potřeba k získání pobytového povolení a víza pro několikanásobný vstup zahraničních investorů, kteří se tu starají o zahraniční společnost a její investice, pro zástupce společnosti a pro zahraniční občany pracujících na zastupitelských úřadech v Mongolsku. The General Office of Social

Welfare Service má na starost udělování povolení pro zahraniční občany, které pracují pro tyto společnosti. Tyto následující dokumenty musí být doloženy:

- 1) úřední dopis od orgánů společnosti,
- 2) kopie pasu investora, formulář s osobními údaji,
- 3) kopie osvědčení Copy of the Certificate of Foreign Invested Company a State registration certificate ve dvou jazycích,
- 4) pokud není zahraniční investor, doklad od orgánu společnosti je nutný,
- 5) **v případě rozšíření víza** se předloží úřední dopis od vedení společnosti, investorská karta, Certificate Copy of Foreign Invested Company a State registration certificate ve dvou jazycích a hlavně platný.

D. Seznam potřebných dokumentů pro zřízení zástupce v Mongolsku:

- 1) **žádost pro zřízení funkce zástupce firmy-** žádost, kterou se stanoví zástupce zahraniční právnické osoby, musí obsahovat následující body: jméno, adresa zahraniční právnické osoby, cílovou adresu a umístění zástupce, oficiální adresu a umístění zástupce. Pokud se jedná o právnickou osobu, je nutné doložit tyto dokumenty navíc: představení a kopie stanov zahraniční právnické osoby, vyjádření banky o solventnosti, stanov zástupce, adresa zástupce. Potřebné dokumenty jsou uvedeny v anglickém jazyce v příloze D.

E. Seznam dokladů potřebných pro rozšíření a změny osvědčení zahraniční společnosti pro zastupitelský úřad:

- 1) **rozšíření zastupitelského úřadu-** úřední dopis od zastupitelského úřadu v Mongolsku, žádost od mateřské společnosti ve dvou jazycích, zpráva o podnikatelské činnosti za poslední dva roky, certifikát zahraniční společnosti pro zastupitelský úřad.

F. Seznam dokumentů požadovaných pro předložení pozměňovacích návrhů v osvědčení zahraniční společnosti pro zastupitelský úřad:

- 1) jedná se o případy změny jména nebo zemi původu mateřské společnosti, tyto případy vyžadují doložení: žádosti, certifikátu mateřské společnosti se změněným jménem, kopii National State Registration Certificate, změnu stanov zastupitelského úřadu, Certificate of Foreign company's Representative office.⁵¹

5.6 The Doing Business Project

Projekt Doing Business poskytuje objektivní měření rozsahu obchodních předpisů a jejich prosazování napříč 185 různými ekonomikami a vybranými městy na celostátní a regionální úrovni. Doing Business Project, který byl zahájen v roce 2002, zaměřuje se na domácí malé a střední podniky a provádění předpisů, které se vztahují k jejich životnímu cyklu. Toto shromažďování dat, analyzování komplexních kvantitativních údajů slouží k porovnání podnikatelského prostředí a regulací podnikání napříč různými světovými ekonomikami. Projekt Doing Business vybízí země, aby si více konkurovaly, což by vedlo k účinnějším regulacím; nabízí měřitelné ukazatele pro reformu, a slouží jako zdroj pro akademiky, novináře, výzkumné pracovníky soukromého sektoru a další, kteří se zajímají o podnikatelské klima v dané zemi. Níže uvedený přehled byrokratických a právních překážek, kterým musí čelit podnikatelé, kteří chtějí prorazit na mongolský trh a chtějí se zde jako nová firma zaregistrovat. Tento přehled zkoumá postupy, čas a náklady spojené s uvedením na trh pro komerční nebo průmyslovou společnost s počtem nepřevyšujícím 50 zaměstnanců a startovacím kapitálem ve výši desetinásobku hrubého domácího příjmu. Tyto informace byly shromážděny v rámci projektu Doing Business, který měří a porovnává předpisy

---

⁵¹ Přeloženo z: MINISTERSTVO HOSPODÁŘSKÉHO ROZVOJE MONGOLSKA, odbor dohledu a registrací zahraničních investic- FIFTA. *Investmongolia.com* [online]. 2013 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z:

týkající se životního cyklu malých a středních domácích podniků v 185 ekonomikách. Poslední kolo sběru dat byla dokončena v červnu 2012.⁵²

Procesy k založení podniku v Mongolsku:

1. krok: Kontrola jedinečnosti názvu firmy ve Státním registru odboru finančního úřadu (angl. The State Registration Department of the Tax Authority). Jakmile je název zkontrolován, Státní registrační úřad dává podnikateli kartu opravňující ho k otevření bankovního účtu. Podnikateli se otevře dočasný účet v bance, a zároveň může zadat pokyn bance, aby provedla platbu na účet finančního úřadu. Celý tento proces trvá 1 den a nutné náklady činí MNT 500.

2. krok: Zaplacení registračního poplatku, které zabere maximálně jeden den a to bez jakéhokoliv poplatku.

3. krok: Notářské ověření stanov a listin společnosti, rozpis akcií jednotlivých partnerů. Zákon o regulaci zahraničních investic do strategických sektorů (angl. Law on the regulation of foreign investment in entities operating in strategic sectors)- tento zákon vstoupil v platnost 17. 5. 2012 a vyžaduje notářsky ověřené listiny nebo jejich originály. Notářské poplatky za certifikaci listin společnosti činí MNT 15 000 a MNT 2500 za certifikaci listiny o rozdělení podílů ve společnosti. Doba pro vyřízení tohoto kroku je 1 den.

4. krok: Registrace na Úřadu státní registrace (angl. Register at the State Registration Office, under the General Department of State Taxation). Během registrace bude společnost rovnou také zaregistrována k platbě DPH a daně ze zisků společnosti. Státní registr okamžitě zveřejňuje oznámení o založení společnosti a následně na to vydá písemné schválení k otevření bankovních účtů. Zákonem stanovená lhůta pro vyřízení je 5 dnů, lepší je počítat se 6 dny. Za tuto službu není účtován žádný poplatek, nicméně některé kanceláře mohou vyžadovat nějaký malý poplatek na výdaje spojené s administrativou. Související náklady činí MNT 22 000.

---

⁵² Přeloženo z: THE WORLD BANK. The Doing Business Project [online]. 2012 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/mongolia/starting-a-business>.

5. krok: Registrace na místním finančním úřadě. Poté, co jsou otevřené účty společnosti, může úředník Úřadu státního registru přidělit společnosti registrační číslo a vydá souhlas k registraci u příslušné daňové kanceláře podle okresů a založí novou složku pro vznikající společnost. Onen úředník, který založí novou složku s firmou, tak se stará o tuto firmu už napořád. Např. úředník může fungovat jako kontaktní místo pro předložení finančních výkazů. Okresní daňový úřad registruje společnost na základě zprávy od Úřadu státní registrace (angl. The State Registration Office). Registrace u příslušné daňové kanceláře zabere 1 den a náklady činí MNT 2000.

6. krok: Žádost o sociální zabezpečení na Ministerstvu sociálního zabezpečení (angl. The Social Insurance Department) je zdarma, není tedy žádný regulovaný poplatek přímo za registraci, ale MNT 5 000 činí zaplacení Certifikátu sociálního pojištění pro právnické osoby v tištěné podobě (angl. The Social Insurance Certificate). Na vyřízení je potřeba 1 den.

7. krok: Výroba úředního razítka, která trvá 1 den, přijde na MNT 46 000 plus doručovací poplatky.⁵³

Další možností asistence podnikání v Mongolsku je Mongolská národní obchodní a průmyslová komora (MNCCI, <http://www.mongolchamber.mn>) podporuje ze své podstaty ekonomické a obchodní vztahy. MNCCI nabízí služby svým členům i zahraničním firmám: poskytuje informace o mongolském obchodě a ekonomických podmínkách a příležitostech; organizuje obchodní výstavy a mezinárodní obchodní veletrhy; vydává čtrnáctideník Business Times, který informuje o možnostech zprostředkování obchodních kontaktů, inzeruje mongolské zboží v zahraničí a zahraniční zboží v Mongolsku; propaguje účast mongolských firem na mezinárodních veletrzích; přijímá delegace zahraničních podnikatelů; organizuje cesty mongolských podnikatelů do zahraničí; vydává osvědčení o původu zboží pro mongolské zboží určené na export; poskytuje arbitrážní služby pro obchodní spory.

---

⁵³ THE WORLD BANK. The Doing Business Project [online]. 2012 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/mongolia/starting-a-business>.

5.7 Mongolia investment summit 2013 London a Mongolia investment summit Hong Kong 2012

Mongolské nerostné zdroje pozvedly ekonomiku a velké skoky zažívá těžební průmysl ve vývozu, svědčí o tom 51% meziroční růst za duben roku 2012. Díky těžebnímu boomeru v Mongolsku vznikají nové a nové příležitosti pro investory v oblasti nemovitostí a infrastruktury, avšak měnící se politické podnebí a regulační výzvy jsou třeba pochopit. Tyto poznatky jsou pro investory znamením, že si mohou na tomto trhu věřit. Jak zmírnit nejistotu, když investor investuje v Mongolsku a jak se ujistit, že se investici povede dobře? Jak více apelovat na evropské investory? Všechny tyto poznatky a diskuze s otázkami a odpověďmi je možné získat přímo od hlavních investorů, vládních úředníků a těžebních společností, kteří poskytnou informace na blížícím se Mongolian Investment Summitu v Londýně, který se koná ve dnech 16. - 18. dubna 2013 v Kensington Close Hotel. Toto je velká šance pro investory, mohou se setkat a diskutovat s vládou, malými a velkými hornickými firmami. Tyto odvětví nabízí skvělé investiční příležitosti. Investor si může vyslechnout velmi schopné manažery a daňové specialisty, kteří vysvětlí, jak využít potenciál mongolského trhu. Pro společnosti, které působí v Mongolsku je to příležitost setkat se s obrovskými hráči investičního trhu na západní polokouli, získávat finanční prostředky pro své podnikání a plánovat svou strategii pro získávání kapitálu v Evropě pro rok 2013 a další roky.⁵⁴

Mongolian Investment Summit 2013 v Londýně nabízí:

- poslech velkých, středních a malých hornických firem o tom, jaké vidí příležitosti v Mongolsku a jak je využít,
- objev, co nabízí mongolský průmysl a jak těžit z dvojnásobného růstu HDP,
- poslech vládních ministrů o přípravě právní a investiční politiky, zjištění do jaké míry se tyto změny dotknou investorů,

---

⁵⁴ Přeloženo z: Mongolia Investment summit in London 2013 [online]. 2013 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://mongoliainvestmentsummit.com/london/>.

- identifikaci příležitostí v rozvíjejících se odvětvích v obchodu nemovitostmi a v infrastruktuře,
- objev paralel mezi Mongolskem a ostatními středoasijskými zeměmi,
- objektivní pohled na Mongolsko ve srovnání s ostatními bohatě zásobenými trhy.⁵⁵

Mezi účinkující řečníky patří:

Bayarsaikhan Tselvelmaa, Minister, Ministry of Construction and Urban Development, Mongolia; **Cameron McCrae**, President and CEO, Oyu Tolgoi, Mongolia; **Ya. Batsuuri**, CEO, Erdenes Tavan Tolgoi, Mongolia; **Freddie Lee**, Director, Barclays Natural Resource Investments, UK; **Johan Kahm**, Founder and Principal, FMG Fund, Malta; **Byanjargal Byambasaikhan**, CEO, Newcom Group, Mongolia; **Altai Khangai**, CEO, Mongolian Stock Exchange, Mongolia; **Colin Hamilton**, Head of Commodities Research, Macquarie, UK; **Svetoslav Varadzhakov**, Portfolio Manager, Collabrium Capital, UK; **John Man**, Author, Genghis Khan and Kublai Khan; **N. Zoljargal**, Governor, Central Bank of Mongolia, Mongolia; Ambassador **Michael Ussery** (v důchodu), co-founder and Managing Director, The Mongolia Fund USA; **Omar Hamid**, Head of Asia Forecasting, Exclusive Analysis, UK; **Charles Robertson**, Global Chief Economist and Head of Macro-strategy, Renaissance Capital, UK; **Arshad Sayed**, President Mongolia and India, Peabody, Mongolia.⁵⁶

Na oficiálních stránkách www.mongoliainvestmentsummit.com se potenciální investor může zaregistrovat nebo kontaktovat uvedená kontaktní místa.

5.8 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Většinu dovozů z ČR v podstatě realizují mongolské firmy, které jsou obvykle i prodejci dovezeného zboží. Specifika mongolského trhu neumožňují českým subjektům podnikat na něm bez mongolského partnera. V oblasti obchodu často celou fázi procesu

---

⁵⁵ Přeloženo z: tamtéž.

⁵⁶ Přeloženo z: Mongolia Investment summit in London 2013 [online]. 2013 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://mongoliainvestmentsummit.com/london/>.

obsluhují mongolské firmy, v případě kapitálových účastí či výrobní a jiné kooperace většinou české firmy spolupracují s místními subjekty. Posun kupředu lze sledovat v chování velkých zahraničních investorů, kteří v zájmu sociální odpovědnosti stále více využívají jako dodávající mongolské firmy a nikoli přímé exporty. Distribuční kanály jsou specifické. Mnoho zboží, které je k dostání v kamenných obchodech, se zároveň prodává za nižší ceny na lokálních tržištích.⁵⁷

Mongolská ekonomika prodělala v posledních deseti letech prudký vývoj, stále je však do značné míry nestandardní. Vzhledem k malému počtu obyvatel a velké rozloze země je jedinou koncentrovanou oblastí s rozvinutým tržním prostředím hlavní město Ulánbátar. Je nutné počítat s tím, že téměř každý proto zná každého. Rozsáhlý je klientelismus a nepotismus, korupce. Obchody je nutné zajišťovat a v žádném případě nespolehat na „dobré slovo“. Bez dlouhodobé osobní přítomnosti je podnikání téměř nemožné. Mongolští partneři často při jednáních přikývnu téměř na všechno, i když realita může být jiná. Dobré je pamatovat i na to, že vykazovaná pohostinnost se nemusí vždy rovnat čestným úmyslům. Problematická je doprava zboží do Mongolska, která trvá z ČR vlakem přes RF několik týdnů, letecky lze zasílat omezený objem. Přestože je v Mongolsku více než 60 tisíc podniků, je obchodní síť v zemi méně rozvinutá.⁵⁸

Obchodní síť v Mongolsku je méně rozvinutá. Mongolský bankovní systém zaznamenává každým rokem určité zlepšení a rozšiřuje své produkty (vedení většiny velkých bank zastupují zahraniční pracovníci). Při větších dodávkách je nutné konkurovat podmínkám nabízených firmami z Japonska, Korejské republiky, SRN, USA apod. Vzhledem ke značnému podílu projektů financovaných Asijskou rozvojovou bankou, jíž ČR není členem, musejí české firmy hledat jiné způsoby proniknutí na mongolský trh. Obchody je nutné zajišťovat a v žádném případě nespolehat na „dobré slovo“. Platební morálka je rozdílná, některé firmy dokonce hradí 90 % zakázky předem, což lze doporučit jako v podstatě jediný vhodný způsob, nemáme-li platbu jinak zajištěnu.

---

⁵⁷ CZECH TRADE. [Http://www.businessinfo.cz/](http://www.businessinfo.cz/) [online]. 1.1.2013 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-zakladni-podminky-pro-uplatneni-ceskeho-18686.html>.

⁵⁸ tamtéž.

5.9 Připravované projekty v Mongolsku

Dne 4. 1. 2013 vydal Zastupitelský úřad v Ulánbátaru dokument: Seznam, vládních projektů, plán na rok 2013, plán pro firmy. Tento dokument je ke stažení na stránkách businessinfo.cz: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pripravovane-projekty-v-mongolsku-27643.html>. Zastupitelský úřad v Ulánbátaru během rozličných jednání shromáždil ještě další informace o projektech, které se mají vypisovat v nejbližší době:

- studie proveditelnosti (za 200 mil. MNT) na vybudování nové tepelné elektrárny ve východním Ulánbátaru (u stávající kotelny US-15 v části Bayanzurkh) s instalovaným výkonem 300 MW,
- Světová banka dokončuje studii proveditelnosti na hydroelektrárnu Šuren (možné financování z Kuvajtského rozvojového fondu),
- hydrogeologický průzkum v oblasti vyčleněné pro nově připravovanou průmyslovou zónu v okolí města Sajnšand
- hydrogeologický průzkum v Gobi pro státní těžební společnost Erdenes Tavan Tolgoj (ETT) – má se jednat o potenciální nové zdroje vody v několika lokalitách severně od hlavního těžebního komplexu,
- vybudování produktovodu pro přenos vody pro ETT (záměrem je šetrně odvádět vodu z 84 km vzdáleného jezera, rozpočet údajně 85 mil. USD) – mělo by se jednat o přivedení vody k budoucí elektrárně (Siemens – viz níže), myčce a uhlí a několika obytným budovám, které by měly být v provozu cca do 2 let. Zájem na české expertní účasti, případné doplňkové investice vítány, ale i bez nich si ETT údajně potřebných 85 mil USD zajistit dokáže),
- Siemens dokončuje studii proveditelnosti na elektrárnu pro ETT (dochází k rozšíření na 900 MW oproti původnímu plánu, neboť Oyu Tolgoi bude brát elektřinu z této a nebude stavět svou vlastní).⁵⁹

Zastupitelský úřad dále zaznamenal od soukromých podnikatelů zájem o: dodávku cementárny (180 t/hod.), pivovaru (2000 l/den), výrobní linky na výrobu obuvi. Předseda vlády Mongolska představil plán o vybudování zdravotnických

---

⁵⁹ CZECH TRADE. [Http://www.businessinfo.cz/](http://www.businessinfo.cz/) [online]. 1.10.2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pripravovane-projekty-v-mongolsku-27643.html>.

diagnostických center v každé provincii. Případné další podrobnosti bude Zastupitelský úřad zjišťovat podle zájmu konkrétních českých subjektů.

Měďno-zlatý důl Oyu Tolgoi právě zahajuje těžbu a plánuje vybudování hlubinného dolu. Všechny tendry zveřejňuje na svých webových stránkách, zájemci musí být zaregistrováni (www.ot.mn). Některé další odkazy na weby zveřejňující výběrová řízení lze nalézt na webových stránkách ZÚ (www.mzv.cz/ulaanbaatar).

Kontaktní osoba v ČR: Laila Procházková, externí pracovnice, telefon: 224 907 811, e-mail: laila.prochazkova@czechtrade.cz. Konkrétní informace ke všem projektům pak na vyžádání zjistí a sdělí Ekonomický úsek Zastupitelského úřadu jednotlivým českým firmám. **Kontakt na Ekonomický úsek Zastupitelského úřadu v Ulánbátaru:** pí Ing. Pavla Žáková, email: commerce_ulaanbaatar@mzv.cz, tel.: +976/11/321886.

Závěr

Jak již bylo několikrát řečeno v této bakalářské práci, Mongolsko je zemí, která momentálně rozvíjí svůj potenciál, nabízí nepřehledné investiční možnosti. Země, která je sevřena geologickými nůžkami dvou velmi rozvinutých ekonomik, a to Čínskou lidovou republikou a Ruskou federací. Mongolové hledají třetího partnera pro obchod a investice, raději se vyhýbají těmto velikánům. Česká republika a Mongolsko mají velmi podobnou historii včetně dlouholetých obchodních a mezivládních vztahů. Mongolské obyvatelstvo ctí svou historii, která je velmi ovlivňuje dodnes. Jedno krásné mongolské přísloví, které platí dodnes, vystihuje mongolský postoj v podnikatelské sféře: „Lepší známý ďábel, nežli neznámý bůh.“ Toto mongolské moudro doslova vystihuje situaci na trhu, bez mongolského partnera nebo dlouholeté zkušenosti v teritoriu nemají investoři a začínající podnikatelé na trhu žádnou šanci. Z tohoto důvodu se prvních pár kapitol této bakalářské práce věnovalo historii Mongolska a jeho obecné, politické a převážně ekonomické charakteristice. Tyto kapitoly nastínily momentální situaci mongolského trhu a možnosti, které nabízí. Další kapitoly shrnuly vztahy i mezivládní základnu mezi Českou republikou a Mongolskem včetně jejich podnikatelské vazeb. V poslední části této bakalářské práce byl věnován velký prostor podnikání v Mongolsku, podmínkám a povinnostem dané státem, institucím pro podporu podnikání v Mongolsku a hlavně budoucím příležitostem pro podnikatelské záměry.

Hlavním přínosem této práce bylo přiblížení Mongolska jako celku z ekonomického a politického pohledu, nastínění podnikatelského podnebí v Mongolsku a převážně shrnutí základních podmínek pro vstup na mongolský trh, to znamená zákonem daná byrokracie a povinnosti pro české podnikatele. Vzhledem k tomu, že česká odborná literatura toto téma zanedbala, tak tato práce měla zároveň odstranit tuto mezeru a sloužit jako pomocná příručka pro české investory s podnikatelským záměrem v Mongolsku.

Mnoho podnikatelů, kteří působí v Mongolsku, tvrdí, kdo se jednou nechá učarovat krásami Mongolska, již se této posedlosti nikdy nezbaví.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

GROLLOVÁ, Ivana a Veronika ZIKMUDOVÁ. *Mongolové: právnuci Čingischána*. Praha: Triton, 2001, ISBN 80-7254-079-3.

HALBERTSMA, Tjalling. *Stepní říše: Zpráva o Mongolsku*. Praha: PROSTOR, 2008, 978-80-7260-197-4.

NOVÁKOVI, Lucie a Pavel. *Dva roky po Asii stopem: Rok druhý*. Třebíč: Vydavatelství Akcent spol. s.r.o., 2004. ISBN 80-7268-275-X.

SCHWARZ, Michal. *Stručná historie států: Mongolsko*. Svazek č. 69. Praha: Libri, 2010, 978-80-7277-462-3.

Seznam použitých internetových zdrojů

Aktuálně.cz. Mongolové poslali exprezidenta do vězení za korupci [online]. 3. 8. 2012 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/asiie-a-pacifik/clanek.phtml?id=753473>.

ASIJSKÉ KULTURNÍ CENTRUM. <Http://www.asian-center.cz> [online]. 2012 [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: <http://www.asian-center.cz/?p=productsMore&iProduct=1>.

CZECH TRADE. <Http://www.businessinfo.cz/> [online]. 1. 10. 2012 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/mongolsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18675.html#sec4>.

ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA. <Www.ceb.cz> [online]. 2012 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/content/view/17/1/>.

EGAP. <Egap.cz> [online]. 2012 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/o-spolecnosti/profil/index.php>.

FIFTA. *THE FOREIGN INVESTMENT REGULATIONS AND REGISTRATION DEPARTMENT* [online]. 2013 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://investmongolia.com/fiftanew/contents.php?id=5&sId=51&lang=Eng>.

KOMERČNÍ BANKA, a. s. *Kb.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-nad-60-milionu/sluzby-pro-obchod-a-export-konverze/financovani-obchodu/exportni-odberatelsky-uver.shtml>.

MINISTERSTVO HOSPODÁŘSKÉHO ROZVOJE MONGOLSKA, odbor dohledu a registraci zahraničních investic- FIFTA. *Investmongolia.com* [online]. 2013 [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://investmongolia.com/fiftanew/contents.php?id=14&sId=19&lang=Eng>.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Mpo.cz* [online]. 21. 12. 2012. 2012 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument118839.html>.

MODRÉ NOVINY. *Modrenoviny.cz* [online]. 25. 4. 2012 [cit. 2013-02-16]. Dostupné z: <http://www.modrenoviny.cz/ze-sveta/cesi-sahaji-po-miliardach-v-mongolsku.html>.

MONGOLIA NATIONAL CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY [online]. 2013 [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: <http://en.mongolchamber.mn/index.php/business-services/foreign-relations-and-investment>.

MONGOLIA NATIONAL NEWS AGENCY MONTSAME. *Www.montsame.mn* [online]. 15. 1. 2013 [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.montsame.mn/index.php?com=news&id=2013011510>.

MONGOLIA INVESTMENT SUMMIT IN LONDON 2013 [online]. 2013 [cit. 2013-03-16]. Dostupné z: <http://mongoliainvestmentsummit.com/london/>.

THE CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Cia.gov* [online]. 29.1.2013 [cit. 2013-02-03]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/flags/flagtemplate_mg.html.

THE WORLD BANK. The Doing Business Project [online]. 2012 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/mongolia/starting-a-business>.

THE WORLD BANK. [Http://www.worldbank.org](http://www.worldbank.org) [online]. 2013 [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/mongolia/overview>.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL [online]. 2013 [cit. 2013-03-13]. Dostupné z: http://www.transparency.org/country#MNG_DataResearch.

WEB SITE OF STATE: INSTITUTIONS OF MONGOLIA. <http://www.pmis.gov.mn> [online].

Seznam ostatních zdrojů

ČESKÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA. PROGRAM ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE MEZI ČESKOU REPUBLIKOU A MONGOLSKEM NA OBDOBÍ 2011 - 2017. 2010.

EMBASSY OF THE UNITED STATES. Mongolia investment climate 2013: ECONOMIC AND COMMERCIAL SECTION OF THE U.S. EMBASSY ULAANBAATAR, MONGOLIA. 2013.

MLADÁ FRONTA EKONOMICKÁ PŘÍLOHA E15, HORKÝ, Petr. Článek Nejrychleji rostoucí ekonomika na světě? Mongolsko. *E15.cz* [online]. 9.1.2013 13:50 [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/burzy-a-trhy/makroekonomicka-data/nejrychleji-rostouci-ekonomika-na-svete-mongolsko-944765>.

MLADÁ FRONTA EKONOMICKÁ PŘÍLOHA E15, GROLLOVÁ, Ivana. Článek Mongolsko už nespí, *E15.cz.*, 7. 11. 2013.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1- vlajka Mongolska.....	20
Obrázek 2- mapa Mongolska.....	21
Obrázek 3- Grafy Růstu HDP, HDP a Inflace v %.....	29
Obrázek 4- Plánovaná výstavba železnice.....	38
Obrázek 5- Přímý vývozní dodavatelský úvěr.....	49
Obrázek 6- Přímý vývozní odběratelský úvěr.....	50
Obrázek 7- Nepřímý vývozní odběratelský úvěr.....	51
Obrázek 8- Předexportní úvěr.....	52
Obrázek 9- Rámcová úvěrová linka s bankou odběratele od Komerční banky.....	54

Seznam tabulek

Tabulka 1- Makroekonomické ukazatele Mongolska.....	27
Tabulka 2- Platné mezivládní dohody mezi ČR a Mongolskem.....	32
Tabulka 3- Kontaktní údaje české ambasády v Ulánbátaru.....	34
Tabulka 4- Kontaktní údaje mongolského cizího velvyslanectví v Praze.....	35
Tabulka 5- Obchodní výměna mezi ČR a Mongolskem v daném období.....	35
Tabulka 6- Obchodní výměna mezi Mongolskem a ČR.....	36

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Mongolská vláda.....	I
Příloha B - Seznam dokumentů potřebných pro doplnění certifikátu zahraničních investic.....	V
Příloha C - Registrační formulář pro investory.....	VII
Příloha D - Seznam dokumentů pro založení zástupce v Mongolsku.....	IX
Příloha E - Seznam dokumentů potřebných pro založení zahraniční společnosti v Mongolsku.....	X

PŘÍLOHA A - Mongolská vláda

Pozice	Jméno a příjmení	Strany	Foto
Předseda vlády	Norov Altankhuyag	DS	
Místopředseda vlády	Dendeu Terbishdavga	Koalice spravedlnosti	

Ministři

Ministerstvo	Ministři	Strany	Foto
Ministerstvo zahraničních vztahů a obchodu	Luvsanvandan Bold	DS	
Ministerstvo financí	Chultem Ulaan	Koalice spravedlnosti	
Ministerstvo spravedlnosti	Khishigdemberel Temuujin	DS	

Ministerstvo životního prostředí a zelené rozvoje	Sanjaasuren Oyun	OVZS	
Ministerstvo obrany	Dashdemberel Bat- Erdene	DS	
Ministerstvo školství a vědy	Luvsannyam Gantumur	DS	
Ministerstvo stavebnictví a urbanistiky	Tsevelmaa Bayarsaikhan	DS	
Ministerstvo dopravy	Amarjargal Gansukh	DS	
Ministerstvo sociální ochrany a rozvoje	Sodnomzunduin Erdene	DS	

Ministerstvo kultury, sportu a turistiky	Tseveddamba Oyungerel	DS	
Ministerstvo průmyslu a zemědělství	Khaltmaa Battulga	DS	
Ministerstvo práce	Yadamsuren Sanjmyatav	DS	
Ministerstvo ekonomiky	Nyamjav Batbayar	DS	
Ministerstvo zdravotnictví	Natsag Udval	Koalice spravedlnosti	
Ministerstvo těžebního průmyslu	Davaajav Gankhuyag	DS	
Ministerstvo energetiky	Mishig Sonompil	Koalice spravedlnosti	

Pozice	Jméno a příjmení	Strany	Foto
Vedoucí úřadu vlády	Chimed Saikhanbileg	DS	

Popis zkratk: **DS** – demokratická strana (vítěz voleb), **OVZS** – Občanská vůle-Zelená strana, **Koalice spravedlnosti** - složená z Mongolské lidové revoluční strany a Mongolské národní demokratické strany.

**PŘÍLOHA B- Seznam dokumentů potřebných pro doplnění certifikátu
zahraničních investic**

**FOREIGN INVESTMENT AND FOREIGN TRADE AGENCY
INVESTMENT AND REGISTRATION FACILITATION DIVISION**

**LIST OF DOCUMENTS REQUIRED FOR AMENDMENTS IN THE
CERTIFICATE OF FOREIGN INVESTED ENTITY**

PROLONGATION OF TERM OF CERTIFICATE

- Official letter
- Description from Tax Authority
- Original copy of certificate of foreign-invested entity
- Copy of National registration certificate

INCREASING/DECREASING THE SHAREHOLDERS

- Official letter
- Decision of supreme authority of company /in two languages/
- Assignment /sale, donation/ agreement /in two languages/
- Notarize the realigned or amended charter, produced in two languages
- Passport copy and registration form of a new investor; Copy of certificate and a brief introduction if a legal entity
- Bank description of a new investor
- Original copy of certificate of foreign-invested entity
- Copy of National registration certificate

AMENDMENT REGARDING NEW ACTIVITIES

- Official letter
- Decision of supreme authority of company /in two languages/
- Notarized copy of special license
- Notarize the realigned or amended charter, produced in two languages
- Review by the State Specialized Inspection Agency on place of work
- Original copy of certificate of foreign-invested entity
- Copy of National registration certificate

AMENDMENT ON COMPANY NAME

- Official letter
- Decision of supreme authority of company /in two languages/
- Verification sheet on company name
- Notarize the realigned or amended charter, produced in two languages
- Original copy of certificate of foreign-invested entity
- Copy of National registration certificate

AMENDMENT ON EQUITY FUND

- Official letter
- Decision of supreme authority of company /in two languages/
- Notarize the realigned or amended charter, produced in two languages
- Bank description, account records, and real estate or property review
- Assignment agreement if changes occur in the shares
- Original copy of certificate of foreign-invested entity

- Copy of National registration certificate
- ANNULMENT AND LIQUIDATION OF INVESTMENT BY FOREIGN-INVESTED ENTITY**
- Official letter
  - Decision of supreme authority of company /in two languages/
  - Description by Tax Authority permitting the liquidation
  - Description by Customs General Administration certifying that the company has no tax liabilities
  - Original copy of certificate of foreign-invested entity
  - Copy of National registration certificate

 Telephone: (976-11) 326040, 320871, /IRFD/ - 314774 Fax: (976-11) 324076,
 Website: www.investmongolia.com, E-mail: fifta@investmongolia.com
 **#801-805, 810, 811, 1202, Governmental Building-11, Sambuu street -11,
Ulaanbaatar -38, Mongolia**

PŘÍLOHA C- Registrační formulář pro investory

Registration form for Investor/ Хөрөнгө оруулагчийн

Овог/ Last name	Нэр/ First name	ЗУРАГ
Иргэний харьяалаа/Nationality	Төрсөн огноо/ Date of Birth - -	
Паспортын №./ Passport No.	Хүйс / Sex: Эр/Male Эм/Female	
Гэрчилгээний дугаар / Certificate # —	Гэрчилгээний дуусах хугацаа / Date of expiry — —	
Албан тушаал Job position		
Дүрмийн сангийн хэмжээ ба ХО-гчийн хувь /%/ , хэмжээ /\$/ Total and Share capital & percent	Дүрмийн сангийн хэмжээ - \$ Үүнээс ХО-гчийн % \$	
Монгол улсад оршин суугаа хаяг Present address in Mongolia		
Утас; И-мэйл; Вэб сайт; Phone №.; E-mail; /Website;		
Компанийн оноосон нэр Name of Company ..... <i>/монгол хэлээр /</i>		

<ul style="list-style-type: none"> ● Урд нь өөр компанид карт авч байсан эсэх ● Одоогийн визийн төрөл /Т, В, J/ ● Хэд дэхь жилдээ 	....
<u>Татвар төлөлтийн байдал</u> <ul style="list-style-type: none"> ● ХАОАТ болон ААНОАТ 	.....
<u>Ажлын байр</u> <ul style="list-style-type: none"> ● Монгол ажилтны тоо 	.....

• Гадаад ажилчдын тоо	
• Нэмэлт тэмдэглэгээ	.....
• Анх олгосон огноо	.....

Гарын үсэг/ *Signature*: _____
Огноо/ *Date*: /   /   /

PŘÍLOHA D- Seznam dokumentů pro založení zástupce v Mongolsku

FOREIGN INVESTMENT AND FOREIGN TRADE AGENCY
INVESTMENT AND REGISTRATION FACILITATION DIVISION

LIST OF DOCUMENTS NEEDED FOR SETTING UP REPRESENTATIVE OF IN MONGOLIA

Application of establishing representative of a foreign legal person shall be applied to the State administrative body in charge of foreign investment matters and must include following:

- 1/name, address of the foreign legal person;
- 2/registrated country of the foreign legal person;
- 3/object address and location of representative
- 4/official address and location of representative

In application on establishing representative if a foreign legal person shall be attached following materials;

- 1/introduction and copy of the statutes of representative of a foreign legal person;
- 2/copy of certificate of representative of a foreign legal person;
- 3/definition of the bank on solvency;
- 4/statutes of representative;
- 5/address of representative;

 Telephone: (976-11) 326040, 320871, /IRFD/ - 314774 Fax: (976-11) 324076,
 Website: www.investmongolia.com, E-mail: fifta@investmongolia.com
 #801-805, 810, 811, 1202, Governmental Building-11, Sambuu street -11,
Ulaanbaatar -38, Mongolia

**PŘÍLOHA E- Seznam dokumentů potřebných pro založení zahraniční společnosti
v Mongolsku**

**FOREIGN INVESTMENT AND FOREIGN TRADE AGENCY
INVESTMENT AND REGISTRATION FACILITATION DIVISION**

**LIST OF DOCUMENTS NEEDED FOR SETTING UP
FOREIGN INVESTED COMPANY IN MONGOLIA**

- APPLICATION LETTER**
shall be addressed to FIFTA:

- INVESTORS INTRODUCTION**
  - If an individual, please provide a passport copy and fill the investors form,
  - If a legal entity, please provide a certificate copy and a brief introduction of company

- COMPANY NAME PERMISSION**
/ acquired at the State Registration Office of Mongolia /

- BANK DESCRIPTION**
/ acquired from investor's national correspondent bank /

- STATUTE AND AGREEMENT OF A COMPANY**
  - if a company consists of one investor, only the statute is needed, if a company consists of two or more investors, both statute and agreement are needed,
  - shall be composed in Mongolian and one other foreign language chosen by investor, shall be printed no less than 4 copies each, each copy shall be approved by notary,
  - start-up investment threshold is no less than 100`000 USD,
/samples of statute and agreement are purchased at FIFTA/

- COMPANY ADDRESS**
/shall provide an official address where the company holds an activity please provide a lease contract of premises if it's rental/

- FEASIBILITY STUDY**
/shall provide a feasibility study or business plan of each kind of activity the company plans to hold/

 Telephone: (976-11) 326040, 320871, /IRFD/ - 314774 Fax: (976-11) 324076,
 Website: www.investmongolia.com, E-mail: fifta@investmongolia.com
 #801-805, 810, 811, 1202, Governmental Building-11, Sambuu street -11,
Ulaanbaatar -38, Mongolia

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Tereza Klečková

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Mongolské právo

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 65

Celkový počet stran příloh: 11

Počet titulů českých použitých zdrojů: 4

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 18

Počet ostatních zdrojů: 4

Vedoucí práce: JUDr. Aleš Zpěvák